

309349 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

జెన్నవట్టణము 1918 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 18 వ తేది గురువారము

No. 15

సంపుటము. ౫

కాళియుక్తి నాథ సంవత్సర వైత్రమాన శుద్ధ అష్టమి

సంచిక ౧౫

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడి సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అనంతరపు రక్తములన బనించు బాధ్యములకు కిరీటమువంటి వుండు. కురుపులను, మచ్చలను, గండములను పుండ్లను, ప్రాంతశోషములను అన్ని విధములనలగ గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్రమశుభ్రకారిణి (28)

బాధాపీడితసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యవర్తిని అన్ని విధములైన బాధలను పోగొట్టును. కిరీటమునందలి పాదరసవోమమును, మలబద్ధకమును కార్మణసంబంధమును పోషించు పోగొట్టే రక్తమును శుభ్రపరచును. కిరీటాశోషమును గలుగజేయును. 18 రోజులవరకు వుండటము 4 క్రొత్తుల బుడ్డిగా అమృతమును.

ప్రాప్తిదారు:— పి. డి. సావంత్, 144, ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఏకపాపాలిపి ప్రశంస

ఆంధ్రనర్మకళాకాలనిద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది తెన్నులకంటి అచ్చారాంధ విరచితము.

ఇది శ్రీమదత్ కట్టమంత్రి రామలింగాయ్య గారిచే

తెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

క్రాసులవనది. తెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

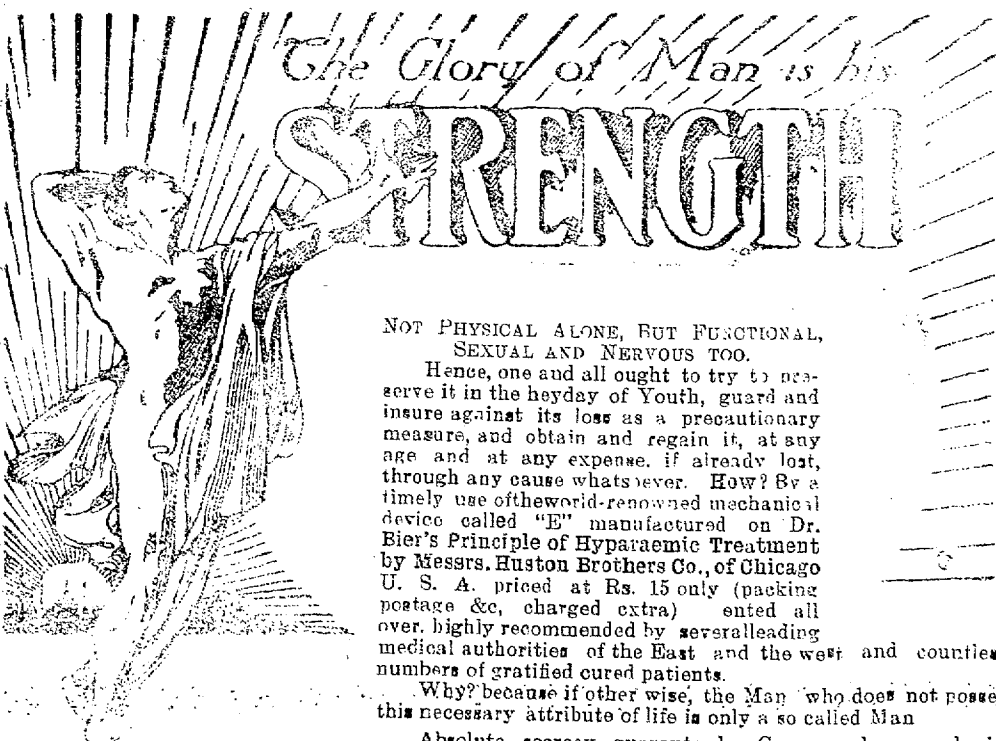
సంప్రవర్తికాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము
అన్నిరోగములకు సిద్ధావధము.
చర్మని దబ్బితో సహా నీనా 1-కి 0-3-0
తలనొప్పుల నూన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల
కారణాలును. నాయువుపోట్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు, లేక 109 ఫేరిరోడ్డు పోర్టు బొంబాయి.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyperaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of

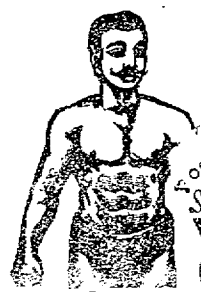
free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the

Erectruss (A. P. DEPT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయ:కాంత మార్గము.

ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ వనములతో లభ్యతయగుచేయబడినది. ఈలేహ్యము, మార్గములచే సర్వ

విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున శుభసంబంధమైన సెగ రోగములచే బాధ పొందుచుండుటలేదు. 18-కి 20-కి 21-కి 22-కి 23-కి 24-కి 25-కి 26-కి 27-కి 28-కి 29-కి 30-కి 31-కి 32-కి 33-కి 34-కి 35-కి 36-కి 37-కి 38-కి 39-కి 40-కి 41-కి 42-కి 43-కి 44-కి 45-కి 46-కి 47-కి 48-కి 49-కి 50-కి 51-కి 52-కి 53-కి 54-కి 55-కి 56-కి 57-కి 58-కి 59-కి 60-కి 61-కి 62-కి 63-కి 64-కి 65-కి 66-కి 67-కి 68-కి 69-కి 70-కి 71-కి 72-కి 73-కి 74-కి 75-కి 76-కి 77-కి 78-కి 79-కి 80-కి 81-కి 82-కి 83-కి 84-కి 85-కి 86-కి 87-కి 88-కి 89-కి 90-కి 91-కి 92-కి 93-కి 94-కి 95-కి 96-కి 97-కి 98-కి 99-కి 100-కి 101-కి 102-కి 103-కి 104-కి 105-కి 106-కి 107-కి 108-కి 109-కి 110-కి 111-కి 112-కి 113-కి 114-కి 115-కి 116-కి 117-కి 118-కి 119-కి 120-కి 121-కి 122-కి 123-కి 124-కి 125-కి 126-కి 127-కి 128-కి 129-కి 130-కి 131-కి 132-కి 133-కి 134-కి 135-కి 136-కి 137-కి 138-కి 139-కి 140-కి 141-కి 142-కి 143-కి 144-కి 145-కి 146-కి 147-కి 148-కి 149-కి 150-కి 151-కి 152-కి 153-కి 154-కి 155-కి 156-కి 157-కి 158-కి 159-కి 160-కి 161-కి 162-కి 163-కి 164-కి 165-కి 166-కి 167-కి 168-కి 169-కి 170-కి 171-కి 172-కి 173-కి 174-కి 175-కి 176-కి 177-కి 178-కి 179-కి 180-కి 181-కి 182-కి 183-కి 184-కి 185-కి 186-కి 187-కి 188-కి 189-కి 190-కి 191-కి 192-కి 193-కి 194-కి 195-కి 196-కి 197-కి 198-కి 199-కి 200-కి 201-కి 202-కి 203-కి 204-కి 205-కి 206-కి 207-కి 208-కి 209-కి 210-కి 211-కి 212-కి 213-కి 214-కి 215-కి 216-కి 217-కి 218-కి 219-కి 220-కి 221-కి 222-కి 223-కి 224-కి 225-కి 226-కి 227-కి 228-కి 229-కి 230-కి 231-కి 232-కి 233-కి 234-కి 235-కి 236-కి 237-కి 238-కి 239-కి 240-కి 241-కి 242-కి 243-కి 244-కి 245-కి 246-కి 247-కి 248-కి 249-కి 250-కి 251-కి 252-కి 253-కి 254-కి 255-కి 256-కి 257-కి 258-కి 259-కి 260-కి 261-కి 262-కి 263-కి 264-కి 265-కి 266-కి 267-కి 268-కి 269-కి 270-కి 271-కి 272-కి 273-కి 274-కి 275-కి 276-కి 277-కి 278-కి 279-కి 280-కి 281-కి 282-కి 283-కి 284-కి 285-కి 286-కి 287-కి 288-కి 289-కి 290-కి 291-కి 292-కి 293-కి 294-కి 295-కి 296-కి 297-కి 298-కి 299-కి 300-కి 301-కి 302-కి 303-కి 304-కి 305-కి 306-కి 307-కి 308-కి 309-కి 310-కి 311-కి 312-కి 313-కి 314-కి 315-కి 316-కి 317-కి 318-కి 319-కి 320-కి 321-కి 322-కి 323-కి 324-కి 325-కి 326-కి 327-కి 328-కి 329-కి 330-కి 331-కి 332-కి 333-కి 334-కి 335-కి 336-కి 337-కి 338-కి 339-కి 340-కి 341-కి 342-కి 343-కి 344-కి 345-కి 346-కి 347-కి 348-కి 349-కి 350-కి 351-కి 352-కి 353-కి 354-కి 355-కి 356-కి 357-కి 358-కి 359-కి 360-కి 361-కి 362-కి 363-కి 364-కి 365-కి 366-కి 367-కి 368-కి 369-కి 370-కి 371-కి 372-కి 373-కి 374-కి 375-కి 376-కి 377-కి 378-కి 379-కి 380-కి 381-కి 382-కి 383-కి 384-కి 385-కి 386-కి 387-కి 388-కి 389-కి 390-కి 391-కి 392-కి 393-కి 394-కి 395-కి 396-కి 397-కి 398-కి 399-కి 400-కి 401-కి 402-కి 403-కి 404-కి 405-కి 406-కి 407-కి 408-కి 409-కి 410-కి 411-కి 412-కి 413-కి 414-కి 415-కి 416-కి 417-కి 418-కి 419-కి 420-కి 421-కి 422-కి 423-కి 424-కి 425-కి 426-కి 427-కి 428-కి 429-కి 430-కి 431-కి 432-కి 433-కి 434-కి 435-కి 436-కి 437-కి 438-కి 439-కి 440-కి 441-కి 442-కి 443-కి 444-కి 445-కి 446-కి 447-కి 448-కి 449-కి 450-కి 451-కి 452-కి 453-కి 454-కి 455-కి 456-కి 457-కి 458-కి 459-కి 460-కి 461-కి 462-కి 463-కి 464-కి 465-కి 466-కి 467-కి 468-కి 469-కి 470-కి 471-కి 472-కి 473-కి 474-కి 475-కి 476-కి 477-కి 478-కి 479-కి 480-కి 481-కి 482-కి 483-కి 484-కి 485-కి 486-కి 487-కి 488-కి 489-కి 490-కి 491-కి 492-కి 493-కి 494-కి 495-కి 496-కి 497-కి 498-కి 499-కి 500-కి 501-కి 502-కి 503-కి 504-కి 505-కి 506-కి 507-కి 508-కి 509-కి 510-కి 511-కి 512-కి 513-కి 514-కి 515-కి 516-కి 517-కి 518-కి 519-కి 520-కి 521-కి 522-కి 523-కి 524-కి 525-కి 526-కి 527-కి 528-కి 529-కి 530-కి 531-కి 532-కి 533-కి 534-కి 535-కి 536-కి 537-కి 538-కి 539-కి 540-కి 541-కి 542-కి 543-కి 544-కి 545-కి 546-కి 547-కి 548-కి 549-కి 550-కి 551-కి 552-కి 553-కి 554-కి 555-కి 556-కి 557-కి 558-కి 559-కి 560-కి 561-కి 562-కి 563-కి 564-కి 565-కి 566-కి 567-కి 568-కి 569-కి 570-కి 571-కి 572-కి 573-కి 574-కి 575-కి 576-కి 577-కి 578-కి 579-కి 580-కి 581-కి 582-కి 583-కి 584-కి 585-కి 586-కి 587-కి 588-కి 589-కి 590-కి 591-కి 592-కి 593-కి 594-కి 595-కి 596-కి 597-కి 598-కి 599-కి 600-కి 601-కి 602-కి 603-కి 604-కి 605-కి 606-కి 607-కి 608-కి 609-కి 610-కి 611-కి 612-కి 613-కి 614-కి 615-కి 616-కి 617-కి 618-కి 619-కి 620-కి 621-కి 622-కి 623-కి 624-కి 625-కి 626-కి 627-కి 628-కి 629-కి 630-కి 631-కి 632-కి 633-కి 634-కి 635-కి 636-కి 637-కి 638-కి 639-కి 640-కి 641-కి 642-కి 643-కి 644-కి 645-కి 646-కి 647-కి 648-కి 649-కి 650-కి 651-కి 652-కి 653-కి 654-కి 655-కి 656-కి 657-కి 658-కి 659-కి 660-కి 661-కి 662-కి 663-కి 664-కి 665-కి 666-కి 667-కి 668-కి 669-కి 670-కి 671-కి 672-కి 673-కి 674-కి 675-కి 676-కి 677-కి 678-కి 679-కి 680-కి 681-కి 682-కి 683-కి 684-కి 685-కి 686-కి 687-కి 688-కి 689-కి 690-కి 691-కి 692-కి 693-కి 694-కి 695-కి 696-కి 697-కి 698-కి 699-కి 700-కి 701-కి 702-కి 703-కి 704-కి 705-కి 706-కి 707-కి 708-కి 709-కి 710-కి 711-కి 712-కి 713-కి 714-కి 715-కి 716-కి 717-కి 718-కి 719-కి 720-కి 721-కి 722-కి 723-కి 724-కి 725-కి 726-కి 727-కి 728-కి 729-కి 730-కి 731-కి 732-కి 733-కి 734-కి 735-కి 736-కి 737-కి 738-కి 739-కి 740-కి 741-కి 742-కి 743-కి 744-కి 745-కి 746-కి 747-కి 748-కి 749-కి 750-కి 751-కి 752-కి 753-కి 754-కి 755-కి 756-కి 757-కి 758-కి 759-కి 760-కి 761-కి 762-కి 763-కి 764-కి 765-కి 766-కి 767-కి 768-కి 769-కి 770-కి 771-కి 772-కి 773-కి 774-కి 775-కి 776-కి 777-కి 778-కి 779-కి 780-కి 781-కి 782-కి 783-కి 784-కి 785-కి 786-కి 787-కి 788-కి 789-కి 790-కి 791-కి 792-కి 793-కి 794-కి 795-కి 796-కి 797-కి 798-కి 799-కి 800-కి 801-కి 802-కి 803-కి 804-కి 805-కి 806-కి 807-కి 808-కి 809-కి 810-కి 811-కి 812-కి 813-కి 814-కి 815-కి 816-కి 817-కి 818-కి 819-కి 820-కి 821-కి 822-కి 823-కి 824-కి 825-కి 826-కి 827-కి 828-కి 829-కి 830-కి 831-కి 832-కి 833-కి 834-కి 835-కి 836-కి 837-కి 838-కి 839-కి 840-కి 841-కి 842-కి 843-కి 844-కి 845-కి 846-కి 847-కి 848-కి 849-కి 850-కి 851-కి 852-కి 853-కి 854-కి 855-కి 856-కి 857-కి 858-కి 859-కి 860-కి 861-కి 862-కి 863-కి 864-కి 865-కి 866-కి 867-కి 868-కి 869-కి 870-కి 871-కి 872-కి 873-కి 874-కి 875-కి 876-కి 877-కి 878-కి 879-కి 880-కి 881-కి 882-కి 883-కి 884-కి 885-కి 886-కి 887-కి 888-కి 889-కి 890-కి 891-కి 892-కి 893-కి 894-కి 895-కి 896-కి 897-కి 898-కి 899-కి 900-కి 901-కి 902-కి 903-కి 904-కి 905-కి 906-కి 907-కి 908-కి 909-కి 910-కి 911-కి 912-కి 913-కి 914-కి 915-కి 916-కి 917-కి 918-కి 919-కి 920-కి 921-కి 922-కి 923-కి 924-కి 925-కి 926-కి 927-కి 928-కి 929-కి 930-కి 931-కి 932-కి 933-కి 934-కి 935-కి 936-కి 937-కి 938-కి 939-కి 940-కి 941-కి 942-కి 943-కి 944-కి 945-కి 946-కి 947-కి 948-కి 949-కి 950-కి 951-కి 952-కి 953-కి 954-కి 955-కి 956-కి 957-కి 958-కి 959-కి 960-కి 961-కి 962-కి 963-కి 964-కి 965-కి 966-కి 967-కి 968-కి 969-కి 970-కి 971-కి 972-కి 973-కి 974-కి 975-కి 976-కి 977-కి 978-కి 979-కి 980-కి 981-కి 982-కి 983-కి 984-కి 985-కి 986-కి 987-కి 988-కి 989-కి 990-కి 991-కి 992-కి 993-కి 994-కి 995-కి 996-కి 997-కి 998-కి 999-కి 1000-కి 1001-కి 1002-కి 1003-కి 1004-కి 1005-కి 1006-కి 1007-కి 1008-కి 1009-కి 1010-కి 1011-కి 1012-కి 1013-కి 1014-కి 1015-కి 1016-కి 1017-కి 1018-కి 1019-కి 1020-కి 1021-కి 1022-కి 1023-కి 1024-కి 1025-కి 1026-కి 1027-కి 1028-కి 1029-కి 1030-కి 1031-కి 1032-కి 1033-కి 1034-కి 1035-కి 1036-కి 1037-కి 1038-కి 1039-కి 1040-కి 1041-కి 1042-కి 1043-కి 1044-కి 1045-కి 1046-కి 1047-కి 1048-కి 1049-కి 1050-కి 1051-కి 1052-కి 1053-కి 1054-కి 1055-కి 1056-కి 1057-కి 1058-కి 1059-కి 1060-కి 1061-కి 1062-కి 1063-కి 1064-కి 1065-కి 1066-కి 1067-కి 1068-కి 1069-కి 1070-కి 1071-కి 1072-కి 1073-కి 1074-కి 1075-కి 1076-కి 1077-కి 1078-కి 1079-కి 1080-కి 1081-కి 1082-కి 1083-కి 1084-కి 1085-కి 1086-కి 1087-కి 1088-కి 1089-కి 1090-కి 1091-కి 1092-కి 1093-కి 1094-కి 1095-కి 1096-కి 1097-కి 1098-కి 1099-కి 1100-కి 1101-కి 1102-కి 1103-కి 1104-కి 1105-కి 1106-కి 1107-కి 1108-కి 1109-కి 1110-కి 1111-కి 1112-కి 1113-కి 1114-కి 1115-కి 1116-కి 1117-కి 1118-కి 1119-కి 1120-కి 1121-కి 1122-కి 1123-కి 1124-కి 1125-కి 1126-కి 1127-కి 1128-కి 1129-కి 1130-కి 1131-కి 1132-కి 1133-కి 1134-కి 1135-కి 1136-కి 1137-కి 1138-కి 1139-కి 1140-కి 1141-కి 1142-కి 1143-కి 1144-కి 1145-కి 1146-కి 1147-కి 1148-కి 1149-కి 1150-కి 1151-కి 1152-కి 1153-కి 1154-కి 1155-కి 1156-కి 1157-కి 1158-కి 1159-కి 1160-కి 1161-కి 1162-కి 1163-కి 1164-కి 1165-కి 1166-కి 1167-కి 1168-కి 1169-కి 1170-కి 1171-కి 1172-కి 1173-కి 1174-కి 1175-కి 1176-కి 1177-కి 1178-కి 1179-కి 1180-కి 1181-కి 1182-కి 1183-కి 1184-కి 1185-కి 1186-కి 1187-కి 1188-కి 1189-కి 1190-కి 1191-కి 1192-కి 1193-కి 1194-కి 1195-కి 1196-కి 1197-కి 1198-కి 1199-కి 1200-కి 1201-కి 1202-కి 1203-కి 1204-కి 1205-కి 1206-కి 1207-కి 1208-కి 1209-కి 1210-కి 1211-కి 1212-కి 1213-కి 1214-కి 1215-కి 1216-కి 1217-కి 1218-కి 1219-కి 1220-కి 1221-కి 1222-కి 1223-కి 1224-కి 1225-కి 1226-కి 1227-కి 1228-కి 1229-కి 1230-కి 1231-కి 1232-కి 1233-కి 1234-కి 1235-కి 1236-కి 1237-కి 1238-కి 1239-కి 1240-కి 1241-కి 1242-కి 1243-కి 1244-కి 1245-కి 1246-కి 1247-కి 1248-కి 1249-కి 1250-కి 1251-కి 1252-కి 1253-కి 1254-కి 1255-కి 1256-కి 1257-కి 1258-కి 1259-కి 1260-కి 1261-కి 1262-కి 1263-కి 1264-కి 1265-కి 1266-కి 1267-కి 1268-కి 1269-కి 1270-కి 1271-కి 1272-కి 1273-కి 1274-కి 1275-కి 1276-కి 1277-కి 1278-కి 1279-కి 1280-కి 1281-కి 1282-కి 1283-కి 1284-కి 1285-కి 1286-కి 1287-కి 1288-కి 1289-కి 1290-కి 1291-కి 1292-కి 1293-కి 1294-కి 1295-కి 1296-కి 1297-కి 1298-కి 1299-కి 1300-కి 1301-కి 1302-కి 1303-కి 1304-కి 1305-కి 1306-కి 1307-కి 1308-కి 1309-కి 1310-కి 1311-కి 1312-కి 1313-కి 1314-కి 1315-కి 1316-కి 1317-కి 1318-కి 1319-కి 1320-కి 1321-కి 1322-కి 1323-కి 1324-కి 1325-కి 1326-కి 1327-కి 1328-కి 1329-కి 1330-కి 1331-కి 1332-కి 1333-కి 1334-కి 1335-కి 1336-కి 1337-కి 1338-కి 1339-కి 1340-కి 1341-కి 1342-కి 1343-కి 1344-కి 1345-కి 1346-కి 1347-కి 1348-కి 1349-కి 1350-కి 1351-కి 1352-కి 1353-కి 1354-కి 1355-కి 1356-కి 1357-కి 1358-కి 1359-కి 1360-కి 1361-కి 1362-కి 1363-కి 1364-కి 1365-కి 1366-కి 1367-కి 1368-కి 1369-కి 1370-కి 1371-కి 1372-కి 1373-కి 1374-కి 1375-కి 1376-కి 1377-కి 1378-కి 1379-కి 1380-కి 1381-కి 1382-కి 1383-కి 1384-కి 1385-కి 1386-కి 1387-కి 1388-కి 1389-కి 1390-కి 1391-కి 1392-కి 1393-కి 1394-కి 1395-కి 1396-కి 1397-కి 1398-కి 1399-కి 1400-కి 1401-కి 1402-కి 1403-కి 1404-కి 1405-కి 1406-కి 1407-కి 1408-కి 1409-కి 1410-కి 1411-కి 1412-కి 1413-కి 1414-కి 1415-కి 1416-కి 1417-కి 1418-కి 1419-కి 1420-కి 1421-కి 1422-కి 1423-కి 1424-కి 1425-కి 1426-కి 1427-కి 1428-కి 1429-కి 1430-కి 1431-కి 1432-కి 1433-కి 1434-కి 1435-కి 1436-కి 1437-కి 1438-కి 1439-కి 1440-కి 1441-కి 1442-కి 1443-కి 1444-కి 1445-కి 1446-కి 1447-కి 1448-కి 1449-కి 1450-కి 1451-కి 1452-కి 1453-కి 1454-కి 1455-కి 1456-కి 1457-కి 1458-కి 1459-కి 1460-కి 1461-కి 1462-కి 1463-కి 1464-కి 1465-కి 1466-కి 1467-కి 1468-కి 1469-కి 1470-కి 1471-కి 1472-కి 1473-కి 1474-కి 1475-కి 1476-కి 1477-కి 1478-కి 1479-కి 1480-కి 1481-కి 1482-కి 1483-కి 1484-కి 1485-కి 1486-కి 1487-కి 1488-కి 1489-కి 1490-కి 1491-కి 1492-కి 1493-కి 1494-కి 1495-కి 1496-కి 1497-కి 1498-కి 1499-కి 1500-కి 1501-కి 1502-కి 1503-కి 1504-కి 1505-కి 1506-కి 1507-కి 1508-కి 1509-కి 1510-కి 1511-కి 1512-కి 1513-కి 1514-కి 1515-కి 1516-కి 1517-కి 1518-కి 1519-కి 1520-కి 1521-కి 1522-కి 1523-కి 1524-కి 1525-కి 1526-కి 1527-కి 1528-కి 1529-కి 1530-కి 1

సమకాలికాభిప్రాయములు.

జాతీయవిద్య

జాతీయ విద్యాశాఖము పూరింపబడినది. దాని నాదము దశదిశల మారుమ్రోగుచున్నది. ఈ విద్యాపీఠమునకు సరస్వతీ స్వరూపిణియై ఒక స్త్రీరత్నము అభ్యర్థింపబడినది. విద్యాదేవతను స్త్రీరూపమున నారాధించు మ్రోందపుల కిది యత్యంత ఉత్సాహదాయకము. దిగంతవిశ్రాంతికిర్తి గడించిన ఋషి సత్తమదగు చింతిండు, ఈ పీఠమునకు ఒక అభ్యర్థకు. సరస్వతీ పీఠాభ్యర్థమునకు కవిపుంగవులు, తదితరులకంటె, పెక్కుడు అధికారము సహజముగా గలదు. అగ్రము మ్రోంద సాంప్రదాయమే. ఇట్టి సుసాంప్రదాయసిద్ధమై, పరమపవిత్రమైన నీ ఉద్యమమునకు దైవబలము తోడ్పడు ననుటకు సందియము లేదు. దానికి జయమగుగాక!

జాతీయవిద్య యనినంతమాత్రమున నలికిపడుచు కొందరు కొన్ని తత్వరములకిందట గలరు. ఇప్పుడు వారి సంఖ్య చాల తగ్గిపోయినదనే చెప్పవచ్చును. అట్టివారికిగల భీతిని పోగొట్టుటకు ప్రయత్నము చేసినవారు ప్రభుత్వమువారే. అందుకు వారు చాలవందనీయులు. జాతీయ విద్యాసంస్థలకు ధన సాహాయమును, తదితరసాహాయమును ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్నారు. బందరులోని ఆంధ్ర జాతీయకళాశాలకు ప్రభుత్వము వారును, జిల్లాబోర్డులను, పురపాలక సంఘములను వివిధ విధానముల నొసగుచున్నది. ఇంకను అట్టి విద్యాసంస్థలముల జూచి వెతికిపొందుట కండ్లమునుకొని ప్రపంచమంతయు అంధకారబంధురముగా నున్నదని చెప్పు తర్కముగాని చేరుగాదు.

మానవప్రతిష్ఠితములైన ఏ సంస్థలకును పరిపూర్ణత్వము సిద్ధింపనేరదు. "సర్వజ్ఞనామోయమిశ్వరనకే" యని చెప్పినట్లు సర్వజ్ఞత్వము ఒక్క పరిపూర్ణతకే గలదుగాని మరియొకటి లేదు. మనజేతమునందలి విశ్వవిద్యాలయములు, పాఠశాలలు, కళాశాలలు అన్నియును మానవసృష్టియే. మీదుమిక్కిలి జీవాచారసాంప్రదాయములు గుర్రెగని వారిచే నిర్మితమై, నడుపబడుచున్నవి. అవి సంపూర్ణములు, సర్వాంగములదములు, అవి చెప్పట, అవిర్భావములతో నాలోపించుటయే. అట్లు చెప్పటకు ఎవ్వరును సాహసించరు. అట్లు సర్వాంగసంకోభితముగాక, విశిష్టము కెంతయున్న విద్యాసంస్థలను సర్వాంగములదము జేయుటకే జాతీయవిద్య నెలకొల్పి యిది.

దీనినిబట్టిచూడ జాతీయవిద్యకు ప్రభుత్వవిద్యకు మొగుగునట్టి, దానిలోపములను దీసివైచి, దానికి వన్నె తెచ్చుటయే ముఖ్యోద్దేశమని తేటపడగలదు. కొన్ని అనివార్యకారణములచే నీ రెంటికిని వైషమ్యము ప్రస్తుతములో గన్నదినను, కాలక్రమమున విరోధభావము సమసిపోయి ఏకత్వము సంభవించి రెంటికినిగల విభేదము తొలగిపోవునని మాయాశయము. అప్పుడు అన్ని సంస్థలను జాతీయసంస్థలయేగును. అప్పుడు జాతీయత యను పదము ఏని భయభ్రాంతులుగాగాని, కోపోద్రిప్తితులుగాగాని, మూఁపులుగాగాని జేయదు. అన్ని జీవములయందును జాతీయవిద్యయే సర్వాంగములకు పరమావధి ముగా తలచబడుచున్నది.

విద్యయొక్క యుద్దేశ్యములలో ముఖ్యమైనది రెండు గలవు. అవి జీవభక్తి, రాజభక్తి. సూక్ష్మార్థప్రీతిలో జూచిన నీ రెంటికిని అనుమాత్రమైన భేదములేదు. విపరీత చరిత్రులు ప్రబలియున్నప్పుడు నీ రెంటికిని విభేదము గన్నదవుచ్చును. అది మన మాధ్యమికలననే కలుగుచున్నది. అట్టి స్థితి ఎచ్చటను చిరకాలముండదు అసహజము. అభ్యర్థము ధర్మమును మట్టువడిచినప్పుడు భగవంతుడు ఏదో యొక రూపమున ఆవతరించునను గీతావాక్యముయొక్క సర్వము ప్రస్తుతము గాక లేవును.

రాజభక్తికి, జీవభక్తి మూలము. ఈ రెండును వైరభక్తికి మూలములు. లేన్నతాను గౌరవించుకొనివాడు, ఇతరులను గౌరవించనేరడు. జీవమున అంధకంపెను గౌరవించనేరడు. స్వజీవమును గౌరవించనప్పుడు, తన కన్నకును గోరరించక నెచ్చటనో మారముననున్న రాజు నెట్లు గౌరవించగలడు? ఈ రెండును లేనివానికి వైషభక్తి కరుగుట సాధ్య

మా? ప్రస్తుతపు విద్యార్థుల స్థితి యట్లున్నది. "జీవునవై, గురువునవై," స్వాధ్యపరత్వము, కుశీంధరత్వము ఈ రెంటి స్థానము నాక్రమించినవి. కాబట్టి మొట్టమొదట "ఆర్యవిశ్వాసము" కలిగించినగాని జీవభక్తిగాని, రాజభక్తిగాని కరుదురనేరవు. ఈ రెండును లేక విద్య నిష్ప్రయోజనము. ఫలభూన్యము.

ఆర్యవిశ్వాసమును కలిగించునదే జాతీయవిద్య. ఇదే జాతీయవిద్యకు సరియైన నిర్వచనము. దానికి సాధనములు మెక్కులు. జీవాచారములు, జీవాంధ్రదానములు, జీవీయవాద్యము, జీవాధిక్రమ, జీవభక్తి, జీవాధికారముల జీవితములు మొదలైనవి ప్రాయుఖ్యము వహించును. ఇవన్నియు విద్యార్థిజీవితమునందు అంతర్భవమైనప్పడే జాతీయవిద్య సఫలతగాంచును. అట్లు చేయుటకు తగిన సాధనముల సమకూర్చుటయే జాతీయవిద్యానిధానోద్దేశము. సరిగా నాలోచించి చూచిన నిట్టి విధానము వీధిబహుళాలోకే కొనయూపిరితో నిప్పుడు గన్నదవుచ్చును. వానిని పునరుద్ధరించి, ప్రకృతపరిస్థితుల కనుకను నూతనాకారము నిచ్చుటయే జాతీయవిద్యా పరివర్తముయొక్క పనియై యుండవలెను.

(ఉపాధ్యాయబోధిని)

కైరానంక్షోభము.

అత్తశక్తియే మోక్షప్రదము.

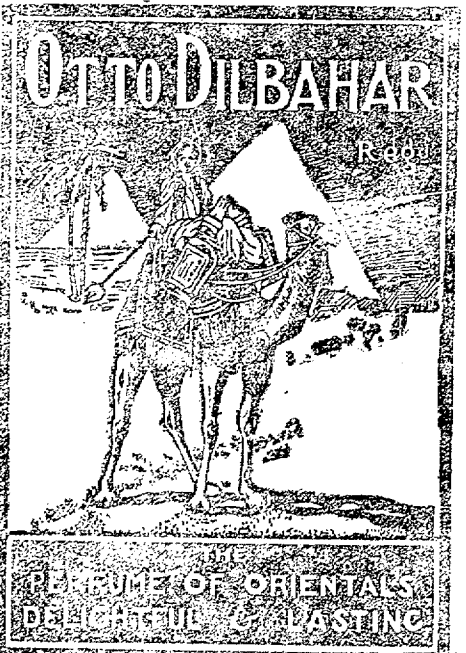
సత్యాగ్రహమండపము, నాడియాడ్, ఏప్రిల్ 12:— గంధినుహాత్ముడు నిన్న జీవించు వాడోమగ్రామమునకు వచ్చిరి. వాడోమగ్రామము ఆనందతాలూకాలోనిది. ఈ గ్రామమునందు ప్రతిరైతును సత్యాగ్రహశ్రమము బూని ఇంతవఱకును చలించక నిలచియున్నాడు. ధర్మశాలయందు చెద్దసభ జరిగెను. చుట్టుపట్ల గ్రామములవారికి అనేకులు సభకు వచ్చిరి. సభకు వచ్చినవారిలో కొంతమంది అసామాన్యములై యుండెను. సభకు వచ్చినవారిలో అధికసంఖ్యాకులు సత్యాగ్రహ నివాసముల నిర్మయముచేసికొని గంధినుహాత్ముడు సభ్యులను నిర్దేశించి ప్రతిభాధరణములనుగూర్చి యుపన్యసించిరి. 12 వ తేదీనీ కమిషనరుచే నాడియాడు పురమునందు జరుపబడనున్న సభకు రైతులందఱును తప్పక వెళ్లవలెననియు, కమిషనరు దగ్గఱను పరిస్థితులను పీనవఱకు, అతిపవిత్రముగా తలగొనబడిన ప్రతిజ్ఞలనెత్తికొని విడువజాలరుని కమిషనరుతో ఖండితముగా జెప్పవలెననియు చెప్పి ఈసోరందలిగూఢాధ్యక్షుడు దెలిసి, ప్రజాభిప్రాయము గమనింపక ఆదరింపకుండెను. ప్రభుత్వము ఒక్కడి మైనను సక్రమముగ పర్యవేక్షించి ప్రభుత్వమువారి కెటుకవలెనవలెనని జేసిరి. "భారతజాతి పౌరుష విహీనుగానింపబడినది. అతిదుర్గత పరిస్థితులందును మన పట్టుబలము వదలకుండుట లేవు మనకు కాచాయాంతరము లేదు." ప్రభుత్వోద్యోగులు కనబడినప్పుడు ప్రజలు గజుల వలెనుట చూడ, మోటురు బండ్లు శరవేగముతో పోవుచుండగా ఎవ్వరు ఒకవైపును తొలగుచు, కండ్లనీరు గార్చుచు, చేతులు గార్చుచు మెల్లగా పోవుచున్నట్లుండునని చెప్పిరి. "సర్కారు వారియెడ ఈ మహా భయమునే మనము పోగొట్టుకొనవలయును.

దానియందే మన మోక్షము గలదు. మీరు ప్రతి దినమును దలచుచుండు సీత, రామ, దమయంతి, నల, ప్రహ్లాదమున్నగు నామములు వట్టి వామములుగాక వారియందు వాస్తవత్వము గలదని తలంచుచో, ప్రతిజ్ఞా నిర్వహణమునకు మీ ప్రాణములైన సమర్పించి వై నామములందు వాస్తవత్వము గలదని నిరూపింపవలయును"ని గాంధీగారు రసిరి. ఇతరుల హత్య గావించుట వలనను, ఆర్య హత్యలనను అభిప్రాయము ఫలింపగలుగును. ఇందు రెండవది మామము. మొదటిది రాక్షసకార్యము. "రాక్షసాత్మ యందలి ఆర్య ప్రకటితముగాక గుప్తమైయుండగా, మాయసాత్మికమగు ఆర్య నిరంతరము జాగ్రదవస్థ నుండును. రాక్షసత్వము నందలి మృగబలము నణచి దాని స్థానమున మాయసాత్మికమగు ఆర్యత్వక్షిని నెలకొల్పిననే ఆర్య నిరంతరప్రబోధితమై యుండును. ఇందే మన మోక్షము గలదు. రాక్షసత్వమును దొలగించి దాని స్థానమున ఆర్యత్వక్షిని స్థాపింపవలయునని విశేష దుర్బరస్థితులను మహా దైర్ఘ్యముగా నిశ్చయింపవలసియుండును. కనుక ఎంతటి విపరీతస్థితులు సంభవించినను, ఎంతటి దుఃఖకరస్థితులు సంభవించినను, నిర్భయముగా ఓషితో భరించుచుండవలెనని గాంధీగారు రైతులను గోరిరి. గాంధీగారు ఉపన్యాసమును ముగించుచు ప్రజలయందు సహకారక్షిని, ఆత్మగౌరవమును కృద్ధిచేసింది వినిపలములను వీరిసంతతివారల కొసగవలెనని దైవమును ప్రార్థించి, మిన్నువిరిగి పడినను ప్రజలు తమ ప్రతిజ్ఞనుండియు, పట్టుదలనుండియు చలించకుండవలెనని ప్రజలను జేసిరి.

వీరి యుపన్యాసాంతమున అనేకులు తమ పట్టుదలను విడువచునీ చెప్పుచు పలువులు విధముల సువస్థసించిరి.

ఇంతవఱకును 2800 మంది రైతులు సత్యాగ్రహ ప్రతిజ్ఞ బూనిరి. ఆనంద తాలూకాలో 25 గురు రవానీయులు ((గామోద్యోగులు) రాజీనామా నిచ్చిరి. (బొంబాయి క్రాసికో)

కడప జిల్లా పుల్లంపేట యందలి బహుత్తమ విద్యాదాన సభా పాఠశాల యొక్క 1వ వార్షికోత్సవము 7 వ తేదీన జరిగినది. కలవల రామానుజము శ్రేష్ఠిగారు అగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. పాఠశాల భవనపు పునాదిని వారు నిర్వర్తించిరి. మధ్యాహ్నము జరిగిన సభకు రావుబహద్దరు టి. విజయ రాఘవాచార్యులు ఎం. ఏ. గారాధిపత్యము వహించిరి. కడప కలెక్టరుగారును, కొండ వేంకటప్పయ్యగారును వెక్కురు న్యాయవాదులును సభకు దయచేసిరి. పిదప బాతశాలలో బడిశిషు చిలుర బొలురు ప్రవచనంబును, సాంప్రది చిత్రాశ్రీంబును, మృదు సుధరంబులగు వృత్తంబులతోడన వివరములతోను అభినయ పూర్వకముగ నాటక ఫేలన మొనర్చిరి. తరువాత అగ్రాసనాధిపతిగారు ఆంగ్లేయ భాషయందు దమ యుత్సాహమును నెఱపుచు సభ్యులనునోల్లాస కరంబుగ నుపన్యసించిరి. పాఠశాలలో నాటక తరగతియందు రైతులనుగ నుత్తీర్ణుడగు బొలునకు నుమా రియవదియైదు రూప్యముల విలువగల బంగారు పతక మొసంగబడెను. క్రమముగ నాయా తరగతులందు రైతుమోత్తీర్ణులగు బొలురకుం బుస్తకములును బాలికలకు బొమ్మలును పంచి నెట్టబడెను. సభ్యులు తమ తమ మనోభావముల జెల్లడిపరచిరి. బాలికల ప్రభు భక్తి కీర్తనలతోను మంగళ గీతములతోను సభ చాలింపబడియెను.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 123
(రిజిస్టరు గాబడినది) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు గాబడినది) కాబడినది.)
ఇప్పటికాలపు రుచి కనువడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. అల్పకాలముగాని, దీర్ఘకాలముగాని, చేర్చబడకపో నిర్భయము చేయబడిన కేవల పున్నసారము.
నీ రుచిపై కొన్ని లింబపులు చియకరించినచో, మనోగ్ధమగు సువాసన నీ న్మలకరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల నీసాలతో యందును.
విన్నపము (అగ్ర గ్రాం) నీసా 1-4 రు 0-8-0
విద్యుత్కము రైటు 1-గ్రాం " " 0-12-0
వేగకరైటు 2 " " " 1-4-0
కెడ్డరైటు 4 " " " 2-0-0
సి. సి. నిర్మలు రు 0-1-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెట, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమపులను దొరకును. దీనికి అనేకమగు వకలగుంట్లు కలవు. వాపున, తాయు కోమనపును నీసామైన ను, వాడునైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరున పరికరింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సువాసనలను పరికరించుట కోరుకొని రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకొని ఆటో దిల్ బహార్ ను గుర్తుగా నీ సెటిలమును పంపుచు.

సోలు జంటలు : ఆంగ్లంండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మాచుక్కు పేట, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటలు: మోహతా పురుషోత్తమాచార్య, చైవాబాధ్యక్షులైన, మద్రాసు.

సత్యగ్రహ వ్రతము.

ప్రాజ్ఞాగారి గాంధీగారి ప్రత్యుత్తరము.

బొంబాయి ప్రాంతీయ ప్రతినిధి సాహిత్యము:—కైరా
లైతులను నిర్దేశించి కమిషనరుగారి కార్యమును గురించి యుప
న్యాసపు సందర్భము ప్రకటనమునకు కైరా లైతుల పక్షము
నను, ఉద్వేగము కావలయునను ప్రత్యుత్తరము నీచువల
సిన యవకములను.

కమిషనరుగారు పత్రికన వాక్యములను విన్నట్లు
రిహ్తు నాయుద్ధ గలరు. ప్రభుత్వము వారి వ్యూహ నిర్ధార
ణముచేయుట యందు సంక్షిప్త ప్రకటనము కంటే విధి
ముగ వారి యుపన్యాసము నందు తెల్పుచున్నది. పన్నులను
చెల్లించుటకు విషయమున రివిన్యూ ఉద్వేగుల తీర్మాన
ములపై తిరుగు లేదనియే కమిషనరుగారి వాదము. వారు
రయతులనుండి అర్జీలనుపుచ్చుకొనవచ్చును. వారిని విచారింప
వచ్చును. కాని వారి తీర్మానమును మరల
క్రొత్తింప వీలులేదు. ఈ పోరుగల మూల సూత్ర
మిదియే. పరిపాలనా వ్యవహారపు లుత్తరువులందు లైతులకును
అధికారులకును విశేష భేదములుండు నప్పుడు భేదవిషయము
లను నిష్పక్షపాతముగా విచారింప ఒక సంప్రముచే స్పృ
చుట యవసరమని లైతుల పక్షమున వాదించబడినది.
ఇదియే బ్రిటిషు పరిపాలనా తంత్రవిధానమున తలంపబడుచున్నది.
కమిషనరుగారు పంతులను ఇట్టి స్థితిని ద్రోసివేసి విషయస్థితి
గలిగించెను. తాను కమిషనరు తీర్మానమునెడ జోక్యము
తీసికొనరాదని చెల్లింపన ప్రభువుగారు వ్రాసిన యుత్తరపు
బలముతో కమిషనరుగారు పనికిరానిది. కమిషనరుగారు తమ
కార్యమును సమర్థించుకొనుటకు యుద్ధమును తమ కార్య
ముగా దీసికొని, ఇప్పటి సామ్రాజ్యపు భయంకరస్థితిలో ఈ
యుద్ధమునుండి తొలగుదని నన్నును లైతులను
కోరిరి. కాని కమిషనరుగారు పూనిన చర్య
వలన జర్మనీయులు గలిగిన భయంకరతరచు స్థితి గలిగించుచు
న్నారని న యభిప్రాయము. సామ్రాజ్యంతర్యాగమునుండి
ఈభయంకరస్థితిని తొలగింప యత్నించుచు నేను సామ్రా
జ్యసేవచేయుచున్నాను. భరతవర్షము దీర్ఘ కాల నుషుప్తిం
డి మేల్కొంచుచున్నదనుట నెవ్వరును కించపజాలదు. నిజస్వ
త్వములను నిజస్వాతంత్ర్యములను అనుభవించుటకు లైతులు
విద్యవంతులై యుండుట యవసరముకాదు. తమచేతియందున్న
అత్యధికాధికారమును లైతులు గుర్తింపవలెను. ఏప్రిల్ 1931
మొంతబలవంతమైయున్న ప్రజాభిప్రాయమునకు భిన్నము
గా వర్తించి నిలువజాలదు.

భరతవర్షమునందు అత్యుత్తమగు సామ్రాజ సమస్యకు కైరా
లైతులు పరిష్కరించుచున్నారు. ప్రజల సమ్యక్తిగాక ప్రజ
లను పరిపాలించుట దుర్బుట మైనదని వారు చూపెదరు. సిరి
లు సర్వీసు ఉద్వేగులు ఈస్థితిని చెలికొనగలుగుచో ప్రజా
స్వత్వముగల మూలబలముగనందగల సివిల్ సర్వీసు ఉద్వే
గులను హిందూ శత్రువున నిలుపుచెదరు. నేను
సివిల్ సర్వీసువారి పరిపాలన భయోత్పాతముగు పరిపాలన
ము. కాని కైరాలైతులు ప్రేయభావిత పరిపాలనమునకు
పోరునలుపుచున్నారు. ప్రస్తుత విషయస్థితి కమిషనరుగారి
వలననే గలిగినది. ప్రజలస్వాభిప్రాయము కొందియున్నానని
ప్రజలను సమాధాన పత్రములు కమిషనరు
గారు ప్రయత్నించుచున్నారు. మేల్మొనరిగారు
ప్రజాభిప్రాయము కూలముగ చూపింపబడిన
సెంట్ నవ్వుముగలిగినదో, కాక ప్రభుత్వ సేవకముల ఒక
మనీయును ప్రజాభిప్రాయము సారముగ మార్చినచో సెంట్ కప్
ముగలిగినదో ప్రజాభిప్రాయముకూలముగ ప్రకర్తించి ప్రజల
కు అనుకూలముచేసినచో హిందూ శత్రువా నుమన కంతకంటే
ఎక్కువ నష్టము గలగజాలదు. కమిషనరుగారు ప్రజల విశ్వా
సమును నిరాకరించిన మీదట ఇప్పుడు తీసికొనవచ్చు తీసు
కొనకుండు ఊహకుండుమని ప్రజలకు నేను సలహానిచ్చినచో ప్ర
జలయందు అశాంతిపెట్టి విరోధభావమున కవకాశముగలిగిం
చును. తండ్రియజ్ఞులకు కుమారుడు అనుసరింపనిచో, అతడును
గర్వదగతండ్రి యనుజ్ఞలయెడతనభావములనుపూర్తిగా తండ్రి
కావించి సువినయముగను సమగ్రాధికారే తండ్రి అనుజ్ఞల నా
చుంపవచ్చుచో అనుమానమే నెలచుగు కుమారుడు. ప్రజలకును
ప్రభుత్వము కారికిరి ఈ సిద్ధాంతము నే ఆస్వయంప
తే నీకును నీ నన్ను భోజనమును నిలిపియుంచు
కొనుటకు ప్రత్యేక కాటకములేర్పిరి నిజమేకాదు. చెలికొనగ

తండ్రితన కుమారునితో సమాధానమిచ్చి అతనికి విరోధభావము
గలగకుండ కుటుంబ సభ్యులందఱును తేలికానడము
ల్పించుచో అట్లే తెలివితలవలెను. లైతులయందు విరో
ధభావముగలగకుండ వారితో సమాధాన
పడవలెను. అధికారుల ఉత్తరువులు
అన్యాయములని అక్రమములని లైతులకు తెలియవచ్చున,
యెద్దము ఆ ఉత్తరువులను నిష్కారమున పోడి నుమనగ తెలు
జాలను.

లక్షల మూల పన్నులను చెల్లించుటకుగాను ఇట్టిచర్య
తీసికొనవలెనో లైతులయొద్దనుండి 3 కోట్ల మూల కంటే ఎ
క్కువ నిలువగల 150 వేల యకముల భూములను కాశ్య
ముగ జప్తిచేసి, కైరాలై ఆర్జీలకు సెంట్రి వార్యమును
భూములను గిరియుండగూడదని యేర్పాటుచేసెదమని కై
రాకమిషనరుగారు లైతులను లొంగిపీటించుచున్నారు. లై
తులు అన్యవిధముగ తలంచుచున్నారని కమిషనరు గారనిరి.
“మన కరణములకు గ్రామోద్వేగులకు మీ మీ ఆస్తులనుమ్మి
పన్నులను బడముగలుగుదురని నమ్ముచును, మేము అంతయూ
ముపోము. మా అధికారికి న్యరధిలేదు. దబ్బురన్నననే లై
తులు నెండిపోవును. ఇదిభయమెట్లుకాదు. తండ్రియ తమబిడ్డ
ల నెవ్వరును భయపెట్టరు. ఊరక నలహించెదరు. మీరు ప
న్నులనిషుడి న్నుచో, మీభూములు జప్తిచేయబడును. ఇట్లు జ
రుగదని ఆ నేతలవనవచ్చును. జరుగుననియే నేను చెప్పెదను. మీ
యొద్దప్రతిష్ఠ తీసికొనుటకు నాకవసరములేదు. నేనుచెప్పవది
వాస్తవమగునని నేను యజువుచేసెదను. పన్నులు చెల్లించని లైతు
లభూములు జప్తుచేయబడును. మూలపుట్టు పట్టువానికి మ
ఱల భూము లొసగబడవు. ప్రజాస్వత్వ గ్రంథములనుండి ప్ర
భుత్వమువారు వారిపేరులను తొలగించెదరు. బహుశః పో
వుచారన్న ఊహి రానియుండదని “నికమిషనరుగా మప
లేకొంది. పక్షిత్వమును కిట్టిచర్యతో ఇట్టిమగ్నముల
జేయకుండు మరణమునకాదు పోరుట రాజకీయ ప్రతిపా
దనికొని విధియని నానుచున్నాభిప్రాయము. అహింసావాదము
లోక గ్యా గారములందు సమ్మె కట్టు క
ట్టిన వారు తమ ప్రతిష్ఠను భంగపఱచుకొనిరిని
కమిషనరుగారు నాకును సమ్మెకట్టు కట్టినవాడినికూడ అప
వాదముగ గలిగించిరి. మొరటిదెను తాను కోరిక వేసె
ములు పొందగ నే వారు పనినిచేసెదమని గాన వారి ప్రతిష్ఠకు
భంగముగలగలేదు. వారిజీతులకు సంబంధించిన తగాదా
ఒక పంచాయతీకి కనలి వెట్టబడెను. సమ్మెకట్టు
కట్టిన వారు పంచాయతీచే విచారింపబడిన
యజులను కోరికి గాని యజులను నిరాకరించిరి. తమ
జీతములు నూటికి 50 చొప్పున వైకు పంచాయతీ వారులు
నిష్ఠాయు విధమునవైకు వృత్తియే బడవలెనని పనివారికు
కోరిరి. ఇది వారికి లభించినది. కట్టుకట్టిన వారినిగాని నన్ను
గాని యీ విషయమున చూపించుట అన్యాయము.

నాడియాద్, ఏప్రిల్ 15 ఎం. కె. గంధి,
బొంబాయి ప్రాంతీయ.

ముద్రనరంజన సమాజము.
అయ్యో, నెల్లూరుజిల్లాలోని పరిశ్రమలకు సంగ
మను గ్రామమునకు ఆ గ్రామమునకు స్వరాజ్యముని వారి
యాభ్యంతరమున అన్నట్ల ఇప్పుడు జరుగుతున్నాభ్యంతరము
అనేకజనులకు యుపన్యాసము నొసగుటకు వచ్చిన గాడిచర్ల
పారిశ్రామికైతర గ్రామము మా నుజనరంజనసమాజము, స్వరా
జ్యమితివారి వేడికోలు ననుసరించి యీనెల తే 12 ది పోట్ల
పూడికి విచ్చేసిరి. అటుపిమ్మట ఈనెల తే 14 ది సామంత్ర
ము 6 గంటలప్పుడు నెల్లూరుతాలూకాలోని నుజనరంజనగ్రా
మమున వై సమాజసభాసభ్యులందఱు జరిగిన నొక బహిరంగ
సమావేశమున అన్నట్ల చేరి సామాన్యజనులకు (ముఖ్యముగా
వ్యవసాయదారులు, నేతగారు) నొక గొప్ప యుపన్యాసము
“స్వరాజ్యోద్యమము”ను గూర్చి చెప్పెరి. వారు ముఖ్యముగా
చూచీకట్టికి కారణములు, మనము అనవసరముగా ప్రభుత్వ
ద్యోగులకు సేవకు లాచులులగుచున్నారని, సామాన్య దృ
శ్యతచేతివలల తాగత్యమునుగురించి, మనచేతివలల నశించి
కారణములు, మనదేశ ప్రార్థనలనున్న ద్యము, ప్రస్తుత దశి
తినిగూర్చి వివ్రుముగా విప్పిచెప్పి, ఈనెట్లు తొలగుట
కును, మనదేశము ప్రార్థనల వారకుమును పొందుటకు ఒకే
సూత్రమున్నదనియు, అదియే ప్రజాప్రభుత్వము స్వరాజ్య
మనియు చెప్పి, చెప్పిరి. అది మనము వికమగ్నముతో సాధించి
వలయుననియు. మనము మరల ప్రార్థనలను అనుటకు
గాల్గూరూ మెచ్చిటికి గావించును, ఆ సాధనమునకేమన్న
మనకు ఎట్లుబట్టికి వికమగ్నమునకేమన్న, మన మెట్టికి మన
దేశమునకు మనగా మనమునుగూర్చి వివ్రుముగా

గించిరి. వారుప్రభుత్వమును 2 1/2 గంటల కాలమును చేరినది.
సామాన్యజనులైనను, బాహ్యులకది యెరిగియునుతో నీశ్య
బ్రముగా విని సంతసించినవలెలో యతిశయమై గాదు. వారి
దినము బయలుదేరి నెల్లూరునకుపోయి అన్నట్ల జాతీయవిద్య
ను గూర్చి యుపన్యాసించెదరు.

ప్రాంతీయ ప్రతినిధి సాహిత్యము.
అన్యాయము.

తెలకుగారి రాయబాంధము.
మన కర్తవ్యమేమి?

అయ్యో, భారత ప్రభుత్వ కాలమునకు సత్య
గ్రహ ప్రభావము చేయుటకు అంతరించు వారను
దినము సహజమయియున్న కష్టములలో నొకటియు పోజాల
దని నానిశ్చితాభిప్రాయము” గతసంవత్సరము చెంపరామకుం
డలయన నీరీయగు కర్తవ్యముచేయుచున్న ఆన్యాయకర్తవ్యము
మన రయతులను పలువిధముల కష్టము పెట్టుటకు హాశ్యగాంధి
మహాశయులు కన్నులార చూచి, దిట్టించి నడిచిన వాక్య
ములు. వీనియందు ఎంతవరకు స్వయమగ్నమో నేను మనము
కనగొన కాలము వచ్చినది.

మొదలస్వరాజ్య సమితి పక్షమున ఆంగ్లభూమికి
తరలయన్న తెలకు మహారాజు, వివిరచంద్రులూ, కపల్లే
మున్ను మహానీయులు మరకు చిరంజీవులూ. మాతృదేశస్వా
తంత్ర్యక్షణక్షణము, మొరటియిరువురు సింహములను ఎంత
కష్టములపాలయినది భారతీయు లెవరయన మరదినగలరా?
యెద్దజ్వరములన ప్రయాణిపోకర్తవ్య మంతిబాగుగాలేపోయి
నను, ద్రవ్యకష్టము కలిగినను సరహంగనక, మనవీరులు భారత
భూమి, సామ్రాజ్యమున కిప్పుడైరసంబోధమునను ఆంగ్లభూ
మికి తీసికొని పోవుచున్నారను సంగతి దేశీయులకు మేల
జ్ఞప్తికెచ్చుట అవసరము.

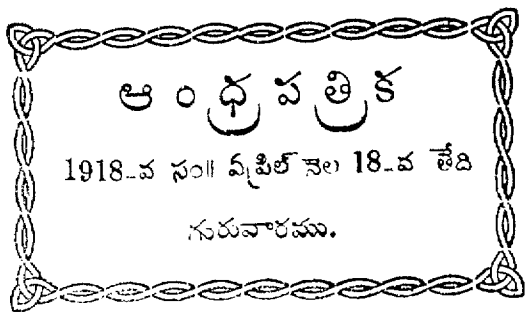
అట్టివారిని, యెంకో స్వాగతములు చెప్పుచున్నవని విని,
వారి యాదర్శములను పాగుగా నరయుక యుద్ధస్వభావ
తమదేశమున నడుగుపెట్టకుండ చందాననుమను ప్రకటించి
నందుల కెంతయు విచారకరము. ఇంతవరకును భారతీయులు,
ఆంగ్లరాజ్యముయొక్క దృష్టిపను మారివదనియు, తమ
కష్టములను వైవసాయము సయయినను వచ్చిండువలన,
ఆంగ్లదేశీయులు విచరున్నారనియు, ఆంగ్లరాజనీతియు మనం
లులు సయ్యము మారి మనమూలపట్టు నారు అభిమానము
చూపుచున్నారనియు గంపెదానో నున్నాము. భారతదేశ
మునకు నుడియులు వచ్చినవని గర్వపడుచున్నాము. ప్రపంచ
చరిత్ర రంగమున భారతీయులు సముత్తము నాట్లమారుటకు
సరుకు మానవ్యమయిన దని యభిప్రాయ భితుల నయి
యున్నాము. అట్టి శుభకాలమున, ఆంగ్లయుద్ధస్వభావ వారి
చందాననుమను మన పిడుగుచొప్పున, ఎంతకలవరమైయున్న
దో మా దేశీయులకు చెప్పుట అవసరము.

ఇది మన మీరు భుజులయెదురు? ఒకవైపున మనదేశ
ములో నివాసమేర్పరుచుకొనిన ఆంగ్లకర్తవ్యము మన యాదర్శ
ముల, యాశల నడచుటకు ప్రశస్త్యములు చేయించున్నాము.

ఇంకోకవైపున, ఆంగ్లదేశమున, మనవలసలాభము పొంది
ప్రభావితమై, కృతజ్ఞులయిన సిదేశములు ప్రభువు
మున్నగు పింఠపుచ్చుకొనిన అధికారులు, కర్తవ్యము, మన
యెద్దయులను కొనసాగించుచుండ కట్టిప్రయత్నముల చేయు
చున్నాను. మనలను చెడవడ తీట్టుచున్నాను. అబద్ధప్రవాత
లకు ప్రాయశ్చిస్తున్నారు. తేనివారి సంగతులను ప్రకటించు
చున్నాను. వేరొకవంక, మననాదే, కొన్నికొన్ని విషయము
లలో అసంతృప్తిలయు వారిపక్షమున చేరి తాళము వాయించు
చున్నాను. వీరవర్తలకు ఖండించి మనకష్టములను నివేరిం
చుటకు, ఆంగ్లదేశ సాయకుల కోరికపొడనే ఇంగ్లాండుకు
వెళ్లుచున్న మననాదకుల నచ్చటికి అధికారులు పోనిచ్చుట
లేదు కదా! మన ప్రతికూలురు మనలమీద మోపుచున్న నేర
ములను అబద్ధములను చూచుచు యూరకుండ వలయునా?
భారతదేశము ఇంకను దుఃఖముల పాలుగారలమునా? భారతీ
యులు కాంగ్రెసువారియను, ఇతరు లెంతకపరుచున్నను యూ
రకొందురనియు ప్రతితి. ఆప్రతితిని కార్యరూపమున పెట్టుట
ని కాలుగుచున్నది! ఇప్పుడు మన విరోధులు అనుభవించు
చున్న సంతోషము పట్టలవికాదు. ఇక మన పరిమాదయే
ఒక్క మాన్మమేగలదు! గాంధీ మహాశి గారి సత్యగ్రహప్రతి
ధానియే మనకు ప్రోత్స!

కాన యుద్ధసంఘమువారి శాసనములకు మనకు వచ్చిన
జాలును సత్యగ్రహ ప్రభావములను భారతీయు లెంత
వరకు పోనొట్టుకొని గలగో చూడవలెను. భారతీయులను
ప్రభుము సాక్ష్యవించుటకు అనులించుచున్నాను. తిట్టిసా
క్షుడు నెరచెప్పుచున్నా ఇంకో సాక్ష్యమునుగూడవలెననియు,
అదేయిదా.

గంధి, సి. ఎస్. శర్మ

రాయబారుల ప్రయాణనిరోధము

లాన్సుబరీగారి రెండవము.

ఆంగ్లదేశ ప్రజలు స్వాతంత్ర్యమున బుట్టి పెరిగియుండుటచే నిరంకుశము నిచ్చుచున్నది. తిలకు గారి ప్రయాణ మాపివేయబడినదని స్వరాజ్య సంఘాధ్యక్షుల నుండి వర్తమానము తెలియుట తోడనే, ఆంగ్లదేశ పరిశ్రామిక సంఘనాయకుడగు జార్జి లాన్సుబరీగారి క్రింది తంత్రీవార్తను చాక్టరు సర్ యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారికి బంపిరి.

“మీ తంత్రీవార్త జేరినది. నిరోధకారణము కనుగొనుటకు పాల్గొంటున్నదలో ప్రశ్నల నడి గించుటకు ప్రయత్నించెదము. లేబరు సాంఘి కుల కీ విషయమై తెలిపెదము. భారతీయులు స్వరాజ్య సంపాదనము నిమిత్తమై గావించుచున్న ప్రయత్నములకు, లేబరు సంఘమువారి రెల్లపును తోడు నిడయై యుండునని హైందవ జాతీయవా దులు విశ్వసించవచ్చును. మే మిక్కడ మిక్కిలి సందిగ్ధమును అచాయకరమునగు దినముల గడుపు చున్నారము. అందుచే హిందూదేశమందలి మా స్నేహితులు ఓరిమి తో నుండుట యవ సరము. ఈ సందిగ్ధ తరుణము దాటిన పిమ్మట, బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు లేబరు వారి యభి ప్రాయములకు జెవియొగ్గి తీరవలయును. హిందూదేశము యొక్క యు, గ్రేటు బ్రిటను యొక్కయు, భావ్య భృద్దయము చేకూరుటకు, శాంతిమార్గముల ద్రోశ్కడి సక్రమాందోళనమే ముఖ్య సాధనము.”

లేబరుసంఘమువారి ప్రయత్నములచే ఇండ్లో బ్రిటిషు సంఘమువారి యాందోళనము నిరుప యోగ మగుటకు సందియములేదు. కాని భార తీయులు తమ భావముల నెల్లపును సక్రమపద్ధ తుల సనుసరించి దృఢముగ వెలిబుచ్చుకొనిన, వారి యాశయములు ఫలించజాలవు. లాన్సుబరీ సందేశము భారతీయుల నాశాభంగమును బోనాడు గాక!

ప్రాస్వదృష్టి

ఒకవంక ప్రధానమంత్రిగారు, హిందూదేశ మీ సమయమున సంగ్రామ విజయమునకు నడుముగట్టవలయునని సందేశ మంపిరి. వేరొక వంక హిందూదేశ రాయబార మాంగ్లదేశము నకు వెడలగూడదని యుత్తరువంపిరి. ఈరెండును దాదాపుగ నేక కాలమునందు వెలువడుట శోచ నీయము. ప్రధానమంత్రిగారి సందేశము, తిలకు గారి సందేశము, ఏకాశయమునే సూచించుచున్నవి. రెండును సామ్రాజ్యరక్షణము నాసించుచున్నవి. రెంటియందును సామ్రాజ్యరక్షణమునకు హిందూ దేశము బూనుకొనవలయునను యంతర్యావమే గాన్పించుచున్నది. ఇక రెంటికిని భేద మెక్కడ? సామ్రాజ్యరక్షణమునకై హిందూదేశ సహ యము బడియుటకు పౌరర్యముల జూపించుటకే తిలకుగారి సందేశమునకు వెడలు యుత్తరువు.

తిలకుగారి మహాద్దేశములను సంగ్రామ మంత్రి వర్గమువారు గని వెట్ట లేక బోయిరి. హిందూ దేశాభిప్రాయమును కనుగొనుటకు ముఖ్యసాధన ముల బోగొట్టికొనిరి. సంగ్రామ మతితీవ్రముగ జరుగుచున్నందున, గ్ర. యా. ణో ప ద్ర వ ము లుండునని రాయబారులను నిషేధించినచో, ప్రభుత్వోద్దేశము గ్రహింపవచ్చును. రాయబారుల సందేశ ప్రకటనముచే, ఆంగ్లప్రజల దృష్టి సంగ్రామమునుండి మరలిపోవునని ప్రభు త్వమువారు డలచి, తగిన కారణముల జూపినను, గ్రహింపవచ్చును. కాని రాయబారుల కార్యము నిర్ణేతుకమును కనిగొనవలసిన దనియు, ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుట జూడ, నిషేధమునకు సంగ్రామ పరిస్థితు లొక్కటిమాత్రమే కారణము గాదని గన్పట్టుచున్నది. ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి నివేదికము వెలువడకముందే, స్వకరిపాలనా ప్రదా నముగూర్చి ఆందోళనము గావించుట హానికర మని గూడ మంత్రివర్గమువారు తెలిపిరి. రాయ బారుల మహాద్దేశములను యుద్ధమంత్రివర్గము వారు తృప్తికరింప వచ్చుచుగాని, రాజప్రతినిధిగారు నిండు సామ్రాజ్యశాసన నిర్మాణసభలో వాటిని గూర్చి ప్రశంసించి, ప్రోత్సాహపరచిరి. ప్రభుత్వ కార్యదర్శియగు మాంటాగూ గారి సభయం దుండి, రాజప్రతినిధిగారి ప్రశంసను వినుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు రాయబారుల కంగీకార పత్ర ములను స్వయముగ నొసరిరి. ఇట్టిస్థితిలో, రాజప్రతినిధిగారి వాగ్దానములను సరకుజేయక, రాయబారుల మహాద్దేశముల గ్రహింపక, వాటిని తృప్తికరింపబూనిన, యుద్ధమంత్రివర్గము వారి చర్యను భారతీయులు ప్రశంసించ జాలరు. ఇంతకుముందు బయలు వెడలిన రాయబారులకు గూడ నిట్టి స్థితియే సమకూరవచ్చును. ప్రభుత్వ ప్రకటనమున, హోంరూలు కాంగ్రెసు ప్రతినిధు లెవరును ఆంగ్లదేశమునకు వెడల గూడదని నిషే ధము గాన్పించుచున్నది.

సిడెహంప్రభృతులకమీదట తమ ఇచ్చవచ్చి నటుల, స్వరాజ్యోద్యమమునకు ప్రతికూలాందోళ నమును సలుపవచ్చును. తిలకు వర్గమువారు వెడ లినచో, వీరి యాటలు కొనసాగెడివికావు. ఇక మీ దట మీరు దిగులొంద నవసరముండదు. ఆంగ్ల ప్ర భుత్వ ప్రకటనము కొంతవరకు సిడెహంప్రభృతు గారి యభిప్రాయముల బోలియున్నది. ప్రభుత్వ నిషేధము సిడెహం ప్రభృతుల వికారితాందోళ నమునకు గాని, స్వరాజ్య విముఖుల రాయబార మునకు గాని వర్తించదని ప్రకటనము బట్టి గాన్పించుచున్నది. ప్రాయశః వారి యాందోళనము ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి స్వకరిపాలనా విధాన నిర్మాణమున కభ్యంతరముల గలిగించదు గాబోలు! అపుడే స్వరాజ్య విముఖులు చంకల నెగరైచుచున్నారు. మొలులు పత్రికా లండను విలేజిరి రాయబారుల నిరోధ మునకు అపరిమితానందమును తంత్రీవార్త మూల మున తెలిపెను. లేబరుమహాసభలో స్వరాజ్య తీర్మానము త్రోసివేయబడినదని యసత్య వార్త బంపిన నాటినుండియు, యీ యమూల్యవిలేజిరి తల జూపలేదు. ఈ విలేజిరి తల యెత్తుటకు మరి యొకమాటు సందు దొరికెనది. హైందవాశయ ములకు విఘ్నము లొదవిన జూచును! ఆదినమున వీరి వంటి వారికి కండుగయే!

“హైందవాందోళనకారకుల అంగీకార పత్ర ములు రద్దుజేయ బడినందులకు ఎల్లరును ఆనంద పరపకులయిరి. ఈ దేశమున ఆందోళనము జరు గుట కింత కన్నను అసౌకర్యముగూ కాలమాండ ణోగూ, యుద్ధస్థితి యుండుటకూ, యీ యాందోళ

నమునకు చెవి యొగ్గుట కవసరము బూనుకొనరు. ఎటులయినను వీరి సందేశము విఫలమయ్యెడిదే. లాయడుజార్జిగారి సందేశమునకు భారతదేశ మెటుల సమాధాన మిచ్చునో యని యిక్కడి వారు వేచియున్నారు. దీనిపై భావిదశ విశేష ముగ నాధార పడి యుండును.” లండను విలేజిరి తంత్రీవార్త యిదియే. రాయ బారుల సందేశము విఫల మగునని, తెలిసినపుడు, నిషేధమున కవసరమేమో తెలియదు. తిలకు వర్గమువారి వాక్యములకు జెవియొగ్గువా రాంగ్ల దేశమున లేనపుడు, రాయబారుమువలని నష్ట మేమియు గాన్పించదు. ప్రధానమంత్రిగారి సందేశమునకు భారతదేశ మెటుల సమాధాన మిచ్చునో మున్ముందు గాని తెలియదు. కాని యూరపీయనుల అభిప్రాయమును వెలిబుచ్చుటకు కంకణము గట్టుకొనిన మొయిలుపత్రిక మాత్రము హిందూదేశములోని బ్రిటిషువారిపై సంగ్రామ భారము నైచుట భావ్యము కాదని స్పష్టముగ తెలిసినది. సంగ్రామమున కురుకుటకు వెనుకాడు చున్న మొయిలుపత్రిక భారతీయులు సంగ్రామోత్సాహము జూపలేని, వారికి స్వరాజ్య మొసగబడు నేమోయని పరితపించుచున్నది. ఏ వంకకు మరలి నను, మొయిలుపత్రికను కష్టము లెదుర్కొనుచు న్నవి. “యుద్ధములో జేసిన సేవకు తగినటుల బహూకరించవలసినదే. కాని స్వరాజ్య సమస్య గూర్చి దాని గుణావ గుణముల ననుసరించియే నాలోచించవలయును. రెంటికిని సంబంధము ముడివెట్టుట మాకిష్టములేదు. ఇట్టి చర్య భార తీయుల నేకులకు రుచింప”దని నిన్నటి మొయిలు పత్రిక వ్రాసినది. దీనినిబట్టి వెల్చి మొదలగువారు తాము సంగ్రామ సాహాయ్యము గావించుటకు ముందుకురారు. అందుకు ముందంజవైచు భార తీయులు వెడలుటకు, స్వకరిపాలనమును హిందూ దేశమునకు ప్రసాదించవలసి వచ్చునేమోయని, ఇచ్చుచుండు. ఇంచునుబట్టి సామ్రాజ్యమునకు నిజ మగు మిత్రులెవరో, శత్రువులెవరో, ప్రభుత్వము వారు త్వరలో గ్రహింపగలరు. ఈ పరీక్షకు త్వరలో నవకాశము గలుగును. విరిషు స్వరాజ్య సమస్యకు ప్రబలవిముఖత జూపి, దేశమునకు దుస్స లహానొసరిన వారి కార్యముచేతనే, సంగ్రామ మధ్యమున ఇర్రెండు సామ్రాజ్యమునకు బల మొసం గుటకు మారుగ, ఆందోళనా కారణమయినది. హిందూదేశమును సామ్రాజ్యలాభము నిమిత్త ముపయోగించుటకు మారుగ, సిడెహం ప్రభృ తులు ప్రజాశయములకు భంగముగలిగించి ప్రజల లోని యుత్సాహము నడచివేచు జూచుచున్నారు. ఇట్టి సమయమున ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారు సామ్రాజ్యముపై భక్తి విశ్వాసము జూపు భారత ప్రముఖుల వాక్యముల వెడచేచిని బెట్టుట యను కూలముగ లేదు.

ఏది యెటులున్నను, సందిగ్ధ సమయమున భారతీయులు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పాటు గావించెదరు. నిర్బంధవిధానము తొలగినందున, భార తీయులు ప్రబలోత్సాహము జూపకబోయిన, వారిని నిందించి ప్రయోజన ముండదు. ఇక్కటికైనను, దేశీయులలో ప్రబలోత్సాహము గలుగుటకు, ప్రభు త్వమువారు ప్రజలపై సంపూర్ణ విశ్వాస ముంచవల యును. నిర్బంధములనన్నిటిని తొలగింపవలయును. సంగ్రామ మిప్పుడు తీవ్రదశ జెందినదని యంగీ కరింపక దప్పుడు. ఇప్పుడు సంగ్రామ విజయము నకు ముఖ్యముగ గావలసినది సునువ్యబలము. సునువ్యబలమును సంగ్రామాంతమువరకు తరుగ కుండ నిడుగుగలిగినది హిందూదేశ దుశ్శక్తియే.

సామాన్యజాతి భారమంతయు హిందూదేశము పై నిపుడు నిలచి యున్నది. ఈ తరుణమున హిందూదేశముపైగల ప్రాత యనుమానము లన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు విస్మరింపవలెను. దేశీయులలో సంగ్రామోత్సాహమును ప్రజ్వలించ జేయవలయును. నిర్బంధవిధానముల కిదిమీద హిందూదేశమున జోటులేదు. హిందూదేశ సాయము బడయుట కెటుల సాధ్యమో, దానిని గూర్చి రాజప్రతినిధి సభవారు యోచించిరట. కొలది దినములలో ప్రభుత్వాధికారులను, ప్రజానాయకులను యూరపియనులను, స్వదేశ సంస్థానాధీశులను, ప్రభుత్వము వారాహ్వానించి వారితో నీ విషయమై యోచించెదరని ఐయెసినపత్రిక దెలుపుచున్నది. ప్రజానాయకులు ప్రభుత్వమువారితో ప్రస్తుత స్థితి గూర్చి దాపరికములేకుండ తేట తెల్లముగ దెలుపవలయును. సామాన్యజాతిమునకు హిందూదేశపు మనుష్యబలమును సంపాదించుటకును, ప్రజలలో నడిగియున్న శౌర్యధైర్య ప్రతాపములను ప్రజ్వలించ జేయుటకును ప్రభుత్వము వారే మార్గము లవలంబించుట భావ్యమో, యందు విషయమై ప్రజాభిప్రాయమును తేట తెల్లముగ దెలుపవలయును. ప్రజాభిప్రాయముల సీతరుణమున మరుగుపరచుటచే లాభముండదు. దేశ నాయకుల తోడ్పాటుతో ప్రభుత్వమువారి మౌనశాస్త్రము నకు గడంగిలేని, వారి ప్రయత్నములు సఫలముగాకతప్పదు. హిందూదేశ మీ సమయమున తన విధ్యుక్తమును నెరవేర్చి, పండిత సమయమున ఆంగ్ల సామాన్య జాతిము గావించిన శౌరవము బడయుగాక!

జాతీయవిద్య: రాష్ట్రోద్యమము.

దేశ సాంప్రదాయముల కనుగుణ్యమగు విద్యను దేశభాషలలో బోధింపవలయునని, బిసెంట అరండేలు మొదలగు నాయకులు జాతీయవిద్యము నారంభించి, దాని సాఫల్యమున ప్రచండ ప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. ప్రయత్న ఫలితముగ హిందూదేశ మందంత జాతీయవిద్యపై సభిమాన ముంకురించినది. ముఖ్యముగ జాతీయోద్యమ మితవరకును నాటుకొనని ద్రవిడదేశమున, జాతీయవిద్య సపూర్వాభిమానము గలిగినది. దేశభాష విద్యనేర్చుట యవసరమని ప్రజలెప్పుడు చిరో, పరిపాలనము గూడ దేశభాషలలో తీరవలయునని, నపుడే గ్రహింపగలుగురెండు కోర్కెలను ఫలించుటకు, భాషానించి రాష్ట్రముల నిర్మింపవలయునని గూమూలోచించిన గ్రహింపగలరు. అందు స్యలన్నియు నవినాభావ సంబంధముగఁ మగుచున్నది. శర్మగారు రాష్ట్రనిరాసముపసాదించినపుడు, యీ సమస్యల దగ్గర సంబంధమును తేటతెల్లముగ ఆంగ్ల భాషావ్యామోహితులు శర్మబలిమిని గ్రహింపలేక బోయిరి. తీర్మానమునకు ప్రతికూలము లాడిన కా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు గూభాషలో విద్యగాని పరిపాలనముగాఁ గాదనియే, తీర్మానము నెదిరించిరి. గారును, సోషలు రిఫార్మరు పత్రికయద్యమమునకు ప్రతికూలము జూపుచు విద్యను, రాష్ట్రవిభాగ సూత్రమును, కొక్క కారణములనే గనుక అచెను. ఇట్లో జాతీయవిద్యాభిమానమే రాష్ట్ర

నకు దారి జూపెను. ద్రవిడదేశమునం దట్టి పరిణామము సంభవించక తప్పదు. అట్టి స్థితి త్వరలో చేకూరు ననుటకు చిహ్నములు పొడగట్టుచున్నవి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణము గూర్చి యా. యం. రామయ్యగారు న్యూ యిండియా పత్రికలో వ్రాయుచు జాతీయ విద్యోద్యమమునకు, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర మనుబంధముగనుండి తీరవలెనని సూచించెను. ఇప్పటికే రాష్ట్రసమస్య దేశమునందు ప్రాముఖ్యత వహించినది. రానున్న సంస్కరణములలో నీవిభాగము ప్రసాదించబడినను, ప్రసాదించకబడకబోయినను ప్రజాపరిపాలనము సాక్షవముగాంచవలయుననిన, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభాగము తప్పని సరియగునని, వీరి వాదము. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర సమన్వితముగు సంయుక్తరాష్ట్ర పరిపాలనా విధాన మొక్కటే, హిందూదేశభివృద్ధికి తోడ్పడునని వీరి నమ్మకము. ఆగ్రుహకూర్కే ప్రత్యేకరాష్ట్రము గోరుట లేదు. కర్నాటక, ట్రావన్కోరు, మహారాష్ట్ర, సింధురాష్ట్రముల నిర్మాణము గూర్చి కోర్కె ప్రబలియున్నదని వీరు దెలుపుచున్నారు. రాష్ట్రనిర్మాణ సమస్య ప్రాముఖ్యతను దేశీయులు త్వరలో గ్రహించుదురని దలచెదము. సరియగు రాష్ట్రమును నిర్మింపనిది, రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నామమాత్రావశిష్టమగును. కాల మనుకూలముగ నున్నది. దేశభాషలపై సపూర్వాభిమాన ముదయించుచున్నది. ఈ తరుణమున, ఆంధ్రప్రదేశ్ముఖులు ఉత్సాహముతో కృషిసలిపిరేని, హిందూదేశపు ప్రధానమగు కోర్కెలలో రాష్ట్రవిభాగమును గూడ జేర్చువీలు

డాక్టరు నాయురుగారి ప్రబలకారణము బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది: "స్వరాజ్యోద్యమమును విఫలపరచుటకు, ప్రబలకారణము నొకదానిని మేధావంతులగు డాక్టరు నాయురుగారు కనిపెట్టిరి. స్వరాజ్య మేతెంచిన పిమ్మట, రాజప్రతినిధిగారి యొక్కయు రాష్ట్రపాలకుల యొక్కయు వేతనముల దగ్గించిన, ఏమి జరుగునో వీరు తెలిసికొన గోరుచున్నారు. సామానవంతుడగు నీ బ్రాహ్మణేతరుడు డెలముపుర్ణు ప్రభువుగారి నీ ప్రశ్ననడుగగ, వారిటుల జవాబుజెప్పిరి డాక్టరుగారే దెలిసిరి. "నేను స్వదేశమునకు వెడలెదను." అని రాజప్రతినిధిగారినిరట! నవ్వు పుట్టించుటకు దప్ప డాక్టరు నాయురుగారి వాక్యములందెట్టి హేతువుకలదని జెప్పట కెంతమాత్రము వీలుండదు. ప్రధానమంత్రిగారి వేతనము దగ్గించిన, ఆంగ్లదేశములో నేమి జేసెదరని మేముడుగుచున్నాము. ఈ భావము అర్థరహితమయినది. దేశావసరములకు వ్యయముల దగ్గింపవలసినచో, తగ్గింపక తప్పదు. గవర్నరుగారికి 10,000 రూప్యముల వేతనమిచ్చుటకు వీలులేనిచో, అంతకన్న తక్కువ నియ్యవచ్చును. వేరు మార్గములేదు. స్వరాజ్య మవసరమేదనుట కిదియే నాయురుగారి ప్రబల కారణమగుచో, యీ రాజకీయ హాస్యగాని ప్రయత్నము ఆంగ్లదేశమున ఫలించుగాక యని గోరుచున్నారము."

శ్రీరామమహోత్సవము: ఈనెల 19-వ తేది శుక్రము మొదలు మేయి నెల 1-వ తేది బుధవారమువరకు జలతగము ఎస్. రమణయ్య నెట్టిగారి దివ్యభవనమున (17, తాతా ట్రియపున్ పిథి) శ్రీరామమహిమ హోత్సవములు జరుపబడు కార్యక్రమము. 19 వ తేది శుక్రవారము రాత్రి 9 గంటలలోకాంబ గాత్రపాట, 20 వ తేది శనివారము రాత్రి 9 గంటలకు భనం పిణపాట, 21 వ తేది ఆదివారము రాత్రి 9 గంటలకు భనంకుమార్తె గాత్రపాట, 22 వ తేది సోమవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు కోలారు వాగర్తము గాత్రపాట, 23 వ తేది మంగళవారము రాత్రి 9 గంటలకు రామకము గాత్రపాట, 24 వ తేది బుధవారము రాత్రి 9 గంటలకు మోహనబాగీరధి గాత్రపాట, 25 వ తేది గురువారము రాత్రి 9 గంటలకు తెనాలదము నరసింహాచార్యులుగారు పిడి, వరదాచారిగారు పిణ అభిలేశ్వరఅయ్యరుగారు మృదంగం; 26 వ తేది శుక్రవారము రాత్రి 9 గంటలకు కోనేరరాజపుర వాస్తవ్యులగు వైద్యనాథయ్యరుగారి గాత్రపాట, సుమనాపల్లి వాస్తవ్యులగు గోవింద స్వామి పిళ్లారి పిడిలు వాద్యము పుదుకోట వాస్తవ్యులగు క్షీణామూర్తి పిళ్లగారి కంజీరావాద్యము, తుంభకోణ వాస్తవ్యులగు అలగనందిగారి మృదంగవాద్యము, 27-వ తేది శనివారము రాత్రి 9 గంటలకు పుదుచ్చేరి వాస్తవ్యులగు గుగ్గనామి అయ్యరుగారి గాత్రపాట, మరంగపూరి సంస్థాన గోపాలకృష్ణ అయ్యరుగారి పిడిలు వాద్యము, తిరువేంగడ పిళ్లగారి మృదంగవాద్యము, తిరుచనాపల్లి వాస్తవ్యులగు వెంకటేశ్వరగారి ధాలి, 28-వ తేది ఆదివారము రాత్రి 9 గంటలకు తంజావూరు పున్నయ్యపిళ్లగారి గాత్రపాట, టి. శ్రీనివాసఅయ్యరు గారి పిడిలువాద్యము, అభిలేశ్వరఅయ్యరు గారి మృదంగవాద్యము; 29-వ తేది సోమవారం రాత్రి 9 గంటలకు, పోరాజపురము విశ్వనాథఅయ్యరుగారిగాత్రపాట మాయవర ముబ్బయ్యరుగారుపిడిలు, వేణునెట్టిగారుమృదంగం, 30వ తేది మంగళవారము రాత్రి 9 గంటలకు కంజీవరము సుబ్రహ్మణ్యముళ్లగారు గాత్రపాట, మన్నాయగుడి పక్కిపిళ్లగారు కోనగోన, సుందరము అయ్యరుగారు పిడిలు, అభిలేశ్వర అయ్యరుగారు మృదంగం, మేయి 1వ తేది బుధవారము రాత్రి 9 గంటలకు మణియ్య నెట్టి జలతరంగము నేలము రంగదాసుగారి గోవిపాట గోపాలకృష్ణ అయ్యరుగారి పిడిలు వేణు మృదంగ వాద్యము.

బరోపామహాసంగ్రహము

(రైతుల వజ్రస్థి)

ప్రస్తుత స్థితి

లండను, ఏప్రిలు 16:—మన ముఖ్యస్థానముల క్రేస్తముగ లేదుగాని ఆంగ్లరంగమున జర్మను సేనతో నాల్గవభాగములను పోయినది. జనరలు ఫాకుగారి నిజవసేన చలించలేదు. శత్రు సేనలో 4 లక్షలమంది వారులైనది ప్రవీణులు నిర్ధారణ చేసిరి.

విషయ స్థితి

లండను, ఏప్రిలు 16:—అధికమగు శత్రు సేనను నిజవసేన ఆంగ్ల సేనల ప్రతాప కథనమే అధికముగా వివరముచేస్తున్నది. నోవోవ్స్కి గురు ఫిరంగులను కాల్చుటవలన శత్రువులు కళహస్తముకొనగలిగిరి గాని తలపడుటవలన గారు. అచట తీవ్రముగ పోరు వనవారు దానిని వదలిరి. జర్మనులు మొదట ముఖ్యముగా పోరులను పాపయోగించిరి గాని పని జరుగలేదు. జర్మనులు పోరులను పీఠులలోనికి రాగా వారికిని ఆంగ్ల సేనలకును సులభమయ్యెను జరిగినది. పలు సార్లు ముఖ్యముగా శత్రువులను తరిమిరి. కాని శత్రువులు గుండ్ర నధికముగా కాల్చుచుంటుంటే నవట తలదాచుకొన తావులేక మనవారు శత్రువులను తెలియకుండనే మెల్లన తురమును విడచి పోయిరి. ఇప్పుడు జర్మనులుగూడ నవట మనవారి గుండ్రకల్లకునుచున్నారు. బెర్లినును పట్టుకొని తీరవలెనని శత్రువులు ముఖ్యసేనలను నిజమించిరి. వారిలో చాలమంది వారులైరి. చారిత్రములు గుట్టుగా లైలుకట్టినవలె వడినవి. మామర ఫిరంగులు మహాదూరమును గావించినవి. సీతీవిషయము దూరము పిలుస్తేను గాని శత్రు వలనది చాల తగ్గినదిగాని వారికి ఫలసిద్ధి కలుగజాలదు.

బెర్లిను సేన.

పారిసు, ఏప్రిలు 17:—బెర్లినునువారు గూఁద గారిని ప్రధాన సేనానిగా నంగీకరించిరి. జనరలు నుస్కు మంత్రిత్వమును వదిలి ఫాకుగారి యాజమ క్రింద బెర్లిను సేనలకు నాయకుడుగా నుండవలెనని

బాల్కనరంగము

లండను, ఏప్రిలు 17:—ప్రైమా పశ్చిమ ఆర్మ్యాన్టీయనును కరకులకు నడుమ శత్రువులు చాల విజయమును పడసిరి. వారు పదిగ్రామములలో జిత్తయి మును తరిమిరి. గ్రీసు సేనలు బ్రిటిషువారికి తోడ్పడెను.

బోలో నుండియుట.

పారిసు, ఏప్రిలు 17:—బోలోకేను విచారణయైనది. అతనిని శిక్షణ యివ్వదయమన నురిపియుచును.

దూరగాములు.

రెన్ను దూరగాముల గుండ్రవలన సోనిను 18 గ్రువు వారులైనది. 45 గురికి గాయములు తగిలినది

మాన్యులు పోగుగారి ప్రకటనము

లండను, ఏప్రిలు 16:—నేడు మొదలను మొదలు ట్యు చేటువరకు తీవ్రమగు పోరు జరిగినది. ఉదయన ట్యు చేటు స్పాన్బ్రోస్కోతలయొద్ద శత్రువులు ఫిరంగులను కాల్చిరి. వారు మంచు చాలున మాస్టానములన తీవ్రముగా పోరి రెండుస్థానములను కళహస్తముకొనిరి. మెలో గూడ ప్రవేశించగలిగిరి. అచట పోరు తీవ్రముగా చున్నది. తక్కిన పోట్ల వారిని నిరోధించితిమి. నేడ యమున బోయిలెన కెదుట అగ్రానుకు దక్షిణమున శత్రు తలపడిరి. పోరు జరుగుచున్నది. ఆల్బర్టుకు దక్షిణమున బెర్లి కాలుకు యొద్దకు శత్రువులు ఫిరంగులను కాల్చిరి. ను యొద్ద మేము ఫిరంగులను కాల్చి పదాతులను నిరోధితిమి. పొస్పందేలు యొద్ద నిలిపివల వారును ఫిరంగు కాల్చిరి. నిన్నను విమాన సంఘాటమున కాలిఫోని ప్రతియుగా నుండెను. అనేక స్థానములపై 4 టన్నులబొంబు వదిలితిమి. ఒక పరాతి సేనాను ధ్వంసమైన పెద్ద బావడిపెరిగింది. శత్రువుల విమానములు తలపడలేదు. మాని

సమర వివరణము.

లండను, ఏప్రిలు 17:—పశ్చిమ రంగమున శత్రువులకప్పుండనమును ప్రారంభించినది మొదలు మహా వైరమును సేనా ముఖమున కనుభవమే యున్నది. వారు 120 డివిజనుల సంపిరి. వానిలో వెక్కులు 23, పారులు గూడ రణరంగమున పరాక్రముచినవి. బెర్లినులు వారికి కళమగుటచే వారివులు రావెల్పుబర్గు యొద్ద పోరుచున్నారు. వారింతవరకు కొన్ని వందల గజములు మాత్రమే ముందుకు రాగలిగిరి. నేడువయమున విట్సుచేటుయొద్ద క్రొత్త సేనలతో వారు మరలతలపడిరి. నేటివార్త మనకంత అనుకూలముగా లేదు. శత్రువులు సేనలను ఫిరంగులను వివరముగా చేర్చిరి. ఆంగ్లపరాసు సేనలను విడచిసి ఆంగ్ల సేనను నాశనముచేయుట యేవారి సంకల్పమని స్పష్టమైనది. శత్రువులను నిరోధించుట యేగాక వారిని తలపడి యోడించుటకు గూడ ఫాకు పోగుగా న్నేకీధించిరి. కాన వారి సేన మనసేతో సరుమగుట లేక తగ్గిపోవుట జరుగువరకు వారు ముందువేరుక జాడకుండ తమ సేనను గోల్పోవుటయే మనముకోరదగినది. మరియు ముఖ్య స్థానములను వారాక్రమించకుండ గూడ ఫాకు గారు చూచుచున్నారు. ప్రతిస్థానమును ఎంతవరకు ఎంతశత్రుసేన పాతకు గురవకు రక్షింపవలెనో మితివిప్పవలెను. కాననే బెర్లినులు దగ్గర పాతకు గావలసిన శత్రుసేన పాతమైన వెంటనే మన వారు దానిని వదలిరి. లూడెను ద్రోపు తన ఏర్పాటుల నిన్నిటిని తెల్లడిచేసెను. ఫాకు గారు రటులచేయలేదు. స్లాండర్ను ప్రస్తుత స్థితివలన మనకు కలుగని వైరమును ఫాకుగారిభావమును లెస్సగా నెరింగినవాడ నగుటచే నాకు కలుగుచున్నది. మన ప్రధాన సేనానులు శత్రువులను దేశపటులునుగూడ పరికించుచున్నారు. శత్రువులు సంఖ్యలమున మనల నోడించ జూచుచున్నారు. ఇంతవరకు మన సేనలను హతైర్యమున శత్రువులపన్ను గడలు ఫలదీహితములైనవి శత్రువులు విట్సుచేటు నాక్రమించి స్నాను ప్రోక్ మైయొద్ద విడచిరిని యిప్పుడే తెలియవచ్చినది గాన మనము మెసేగుట్ట చరితుల యందున్నను గుట్టచాలము శత్రువుల కళమైనది. మొదలను

జర్మనీ

విమానశాల తగులబడుట.

పారిసు, ఏప్రిలు 16:—ఫ్రెడ్రిక్ హంఫెనలో ప్రేలు టవలన గోధాలను జప్తులను నిర్మించుకాలము నాశనమైనవి. వివరములను నవ్వుము కలిగినది. రెండు జప్తులును 40 పెద్ద విమానములును నాశనమైనవి. 140 మంది చనిపోయిరి. 200 మందికి గాయములు తగిలినవి. ఎవరో కావలెనని తగులబెట్టినది తలచుచున్నారు. మండల నానులందరూ భయభ్రాంతులై యున్నారని జ్యూరికు నుండి తంతివార్త వచ్చినది. మిత్రమండలి విమానముల బాంబులవలననే విమానశాల తగులబడెనని నెప్పు తెలివెను.

జర్మనుల మోసము వెల్లడియగుట

ఆమెస్టరుడం, ఏప్రిలు 16:—1917 జూలైలో జర్మను రాజ్యాంగసభవారు చేసిన తీర్మానములను వెల్లడనిపుకోవచ్చి ప్రజాసంఘమునందలి ముఖ్యసభ్యులు పలువురు నుడివిన విషయములను పత్రికలుగూడ దృఢపరచినవి. ప్రధాన సంఘమునకు పశ్చిమరంగయుద్ధ కార్యనిర్వహణమున సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలవని జర్మనియాపత్రిక వ్రాసినది. తూర్పుదేశములలో సంధిచేను కొనుట లోక యొక్తిగా నాతీర్మానము చేయబడినది. ఇప్పుడు దానిని మూలద్రోసితిమి. పశ్చిమరంగమున బాహు బలమును జూపి విజయమును బడసి సంధిని కావించెదమని మిట్టయుటంగుపత్రిక వ్రాసినది.

ఆస్ట్రియా

ఆస్ట్రియా చక్రవర్తిని నిరసించుట.

ఆమెస్టరుడం, ఏప్రిలు 17:—కారలు చక్రవర్తి శిఖరలన బెన్సినువారి కాలనీవైన చాల దురభిప్రాయము కలిగినది. అత డ్విజితేఖను వ్రాసెనని విచేకార్యాలయమునా రెలుగరు. బో నెపు చక్రవర్తి అట్టిలేఖ నెప్పుడును వ్రాసియుండదు. ఇక ముందైన కారలు చక్రవర్తి విచేకరాజకీయముల విషయమున నిట్టి కార్యములను విరమింపవలెనని కొయల్ఫిషువాట్స్ జయి టంగు పత్రిక వ్రాసినది.

ఆస్ట్రియా చక్రవర్తి.

లండను, ఏప్రిలు 17:—నీనిగూర్చి ఆస్ట్రియా, జర్మనీ, తటస్థదేశముల పత్రికలు చాల వ్యాసములను ప్రకటించినవి. శత్రువుల పత్రికలు కారలు లేఖను కప్పిపుచ్చి జర్మనుల ప్రశంసించినవి. కొన్ని మాత్రము భయమును చూపించినవి. కారలు వ్రాసిన రెండవలేఖ కూడ ప్రకటించబడునని పారిసు పత్రిక వ్రాసినది. స్వీడను మున్నగు తటస్థదేశముల పత్రికలు కారలు లేఖ వ్రాసినది నిజమగునని నమ్ముచున్నవి.

రౌస్

రౌస్ను హెల్సింగ్సోఫర్సు నాక్రమించుట.

లండను, ఏప్రిలు 16:—నీధులలోను సమీపమునందవులలోను జర్మనులు మూచుదినములు పోరి హెల్సింగ్సును పట్టుకొనిరి. నేలకొలిది రెడుగార్లు పట్టుబడిరి. లు రయిలువంచను తూర్పుగా పీఠస్థుకు వెళ్లుచున్నారని యుండి తంతివార్త వచ్చినది.

బియ్యపు వ్యాపారము.

లండను, ఏప్రిలు 17:—బియ్యపు ధరలు పెరుగకుండు తనమునా రన్ని పోట్లకు బియ్యపుమారకమును నిలిపి గోకియో టండి తంతివార్త వచ్చినది.

లిస్బను సేన.

స్పర్డు, ఏప్రిలు 17:—లిస్బను సేన యంతయును రంగమున పోరుట కంగీకరించెను.

ప్రేగులో కరువు

మెస్టరుడం, ఏప్రిలు 16:—నేలకొలిది కుటుంబము పురినములనుండి కొట్టెలు (ఆహారము)లభించుటలేదు.

వృత్తాంతములు

బొమ్మతాలూకా సంధ్యారాత్రులకు సంవత్సరాది వాడు కోడందగారు పుస్తక భాండాగారమును నెలకొల్పిరి.

గోదావరి జిల్లా రామచంద్రపురమునందు జాతీయవిద్యా వాసరమునందు 100 లు చందా వచ్చినవట.

గంజాముజిల్లా పీఠమండలమునందును జనానుమోదినీ సమాజమునందును సంవత్సరాది వాడు 200 మంది వీరలకు అన్న దానము జరిగినది.

చిత్తూరుజిల్లా తిరుత్తణి దివిజను రామకృష్ణమరాజు పేటయందు జాతీయవిద్యాసంఘ కాభివృద్ధిమై ద్రవ్యమును పోగుచేయుచున్నారు.

రైలుబండి పట్టాలనుండి తొలగుట:—ఈ నెల 18-వ తేదీన మజవానాలో గాలకు నడుమ ఒక రైలుబండి పట్టాలనుండి తొలగినది ప్రయాణికులను మార్చుకలసి వచ్చినది.

జంఘామారుతము:—బర్మాలో జంఘామారుతమువలన గంఘాను సమీపమున ఒక విద్యుత్ ఫ్యాక్టరీయును గోదాము లును కూలినవి. 4000 విద్యుత్ బస్తాలు నదిలో పడిపోయినవి.

వీలుదావా:—అలహాబాదులో హెర్బియట్టా మారి యామె కాలేసలి వీలుదావినది. ఆమె సిగరెట్లను తేని సీతి లో నీవీలుదావినది గాన నది చెల్లగూడదని ఆమెపోదరుడు సి. జే. మాన్యులు గారు దావాచేసిరి.

సెంట్రలు హిందూకాలేజి:—కాశీనగరము నందలి సెంట్రలు హిందూకాలేజికి డాక్టరు గణేష్ ప్రసాదు గారు ప్రిన్సిపలు గాను విశ్వవిద్యాలయమున గణితకాస్త్రోఫ న్యాయపతుడు గాను నియమింపబడిరి.

మెరుగునూనె:—హిందూ జేతమునుండి లిప్యతికిని ఖనిజపుమెరుగు నూనెలు ఎగుమతి చేయగూడదని ప్రభుత్వ మువారుజాసిందిరి. జేతమునుగూనూనెల నెగుమతి చేయుటకు రై సెన్సె తీయబడును.

విశాఖ పట్టణము జిల్లా పాలకొండ నుండిలి చెరువును రెండును నామతోను తామరాకులతోను నిండియున్నది. పడమట సరిహద్దునగల గడ్డకనంకల చాలాసవ్యాముగనుండు నని ఒకరు వ్రాసి గ్రామ పోలీసులను గామపాడుటకు అధికారులను కోరిరి.

రైలుస్టేషను మావ్వుర గారి మరణము:—సింహళ ములో రెంబుక్కిన్న రైలుస్టేషను మావ్వుర గారు గతశనివారము మధ్యాహ్నము రైలుపట్టాలకు నడుగు నిలుచుండిరి. అపట్టాల్కి ఏరైలును రాదని వారి నమ్మకమై యుండినగాని వెనుకనుండి వచ్చుచుండిన సామానుబండి వారిమీదనుండి పోవుటకులన వారు తక్షణమే మరణించిరి.

గొలుసుతోగూడ గడియారము దొంగిలించబడుట:—బొంబాయి వర్తకశాలయందు గుమాస్తాగ నున్న రామచంద్ర దామోదర్ అనువాడు కోటయొద్ద గ్రామమునెక్కి బోవుచుండెను. బండినెక్కిటకు వచ్చిన పాశ్చాత్య స్త్రీలలో నొక స్త్రీకి అతడు చోటిచ్చి తాను నిలుచుండెను. అతడు కండ వాడిలో గ్రామదిగి గడియారము కొరకు చొక్కాను జేయును తడుముకొనెను. గొలుసుతోగూడ 270 రూ॥లు కొలుకుల బంగారు గడియారమును ఎవరో అపహరించిరి.

రాజ ప్రతినిధి గారి సభ:—బుధవారము నాడు చాల సేపు సభవారన్నివిషయములను చర్చించిరి. యాధమును గూర్చి ఏకాగ్రతతో పనిచేయుటకు త్వరలో నొక మహాసభ జరుపబడును. ఆ సభకన్న వర్తకుల ప్రతినిధులను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ప్రధాన సభ్యులు అధికార వర్గములు నాయకులును సంస్థానాధి పతులును భారతీయ పాశ్చాత్య ప్రముఖులును వచ్చెదరని తెలియుచున్నదని పంపెనునరు పత్రిక వ్రాసినది.

కిరసనాయకుల కలహము:—బొంబాయి నగరమున కిరసనాయకుల కలహముగనన్నది. అన్యాయముగ ధరలు పెంచించి వర్తకులు లాభముల పొందవలయుటకై పరిపాలనోద్యోగి ధరలు నిర్ణయించి యుండెను. అతిసీరసమును నూనెమాత్రము దొరకుచున్నది. ముందోకమాసమువరకు గూడ వ్యవస్థ యాతీరుననే యుండునని తెలియవచ్చుచున్నది.

ఆయుర్వేద యూనానీ సమావేశము:—ఈసమావేశము త్వరలో బొంబాయినగరమున జరుపబడును గాన నందులకు సభా ప్రదర్శనాదికాలలను నిర్ణయించుటకు 30,000 చదరపుగజముల స్థలమును తాత్కాలికముగ సేసంగవలెనని కార్యదర్శి నగరాభివృద్ధి సంఘమునకు వ్రాసెను. ఆస్థలము మెరిసులైన మైదానమునకు చేరనది. ఈనెల 16 వ తేదీన సంఘసభ జరిగినది. భారతీయసభ్యులందరూ ఆంగ్లకారమును తెలిపి గాని హెచ్చుమంది ప్రతికూలు గుటచే నిరాకరింపబడినది.

మరల హిందూమతమున చేర్చుకొనుట:—పూనా నగరమున ఈశ్వరదాసబాలముకుంద గారు క్రైస్తవమతము నవలంబించిరి. ఆయన మరల హిందూమతపక్షమున స్వీకరింపజేరిరి. అందులకు బొంబాయి హిందూమత బోధకసంఘమునకు చేరిన వైద్యాగారు పూనానగరమునకు వెళ్లి ప్రాయశ్చిత్తవిధిని సమం త్రకముగ నడపి హోమాదులగావించి ఆయనను హిందూమతమున చేర్చి ఇటీవల మహమ్మదీయమతమునుండి హిందూమతమునకు చేర్చబడిన గోపాలదాసుగారు హోమక్రియయంద భవ్యద్యులుగా నుండిరి. ఈశ్వరదాసుగారు మేజిస్ట్రేటు నెడుట తాను మరల హిందూమతమును స్వీకరించినని నుడిచిరి.

మోసగించి నందులకు శిక్ష:—కలకత్తా రాజధాని మేజిస్ట్రేటు గారి యెదుటనుక ఆంగ్లేయయువకుడు, 18 సం॥లు వయసు, విచారింపబడెను. తాను రాయలు ఇండియను మెరియసులో తెప్పి నెంటుపదవి యందుండినని చెప్పకొనెను నతడు గ్రీండ్లె, హార్మరు కంపెనీవారలను మోసగించి సుమారు 1500 రూ॥లు విలవగల దుస్తులను పుచ్చుకొనెను. పిమ్మటనతడు బంధింపబడి యాతనిపై నేరములు విచారింపబడెను. మేజిస్ట్రేటు గారా తనిక కఠినవరకమును విధించిరి.

బొంబాయి యందు వంటచెఱుకు:—యంత్రకాలాధికారులు, రాక్షసిబాగు లేనందున, కర్రలను వాడ జొచ్చిరి. తనూలమున గృహ కృత్యములకు కర్రలు చొరకకయున్నవి. రాక్షసి బాగున కేతీరున దరఖాస్తులనంపుచుండికో ఆతీరున నే తమ కకత్యకును వంట చెఱుకును గూర్చి కరిగ్రోలరుకు దరఖాస్తులను పెట్టుకొనవలసినదని బొంబాయిగ జెట్టులో ప్రకటించబడినది. స్వల్ప పరిమాణముగల వంట చెరకును వ్యక్తులకు గృహోపయోగముల నిమిత్తము విక్రయింపవలసినదని కర్రల వర్తకుల కాజ్ఞయైనది.

దావావిచారణకు ఆజ్ఞయొసగబడుట:—అర్వలూరు జమీందారు గారు తమరైతులపై దావాలుచేసి నైయంటులో నేను అని వ్రాయుటకు బదులుగ మేము అని వ్రాసినందున జమీందారుగారు న్యాయస్థానముల వారిని దూషించిరని మున సలుగారు భావించి దావాఫయలులో జేర్చుకొనవలదని ప్రయంతును ఫయిలోజేసిరి కారు. నైకోర్టులో ఆర్డర్ పట్టబడెను. నేను అనుమాలుకు బదులుగ మేము అని వ్రాసినమాత్రమున న్యాయస్థానము వారిని నిరస్కరింపబడు భావము కలుగదనియు కాబట్టి ప్రయంటు ఫయిలులోజేర్చి దావావిచారణ చేయవలసినదని నైకోర్టు వారు ఆజ్ఞయొసగిరి.

తల్లి 2 నెలల బిడ్డను హత్యచేయుట:—మైలాపూరులో నివసించుచున్న కృష్ణమ్మతో అను సొక పేదస్త్రీ తన బిడ్డను గతమంగళవారము సాయంకాలమున ఎడ్వర్డుఇలియట్ రోడ్డు తోటలో సొక నూతిలో పడవేసి పిమ్మట పోలీసు వారినిచూచి రాయపేట వైద్యశాలలో జిక్కినొందుచున్న తనభర్తను చూచుటకు పోయి తిరిగవచ్చుచుండగ తన వెనుక వచ్చుచుండిన కొండవలమహమ్మదీయ రుక్మాంగుల తనచేతిలోని బిడ్డను తీసికొనునూతిలో పారవేసిరి ఆమెవారితోజెప్పెను. పోలీసువారు భోగట్టాలచేసి ఆమె చెప్పినవంతయు అసత్యమనియు, ఆమెను పోషించితే ఆమెయే బిడ్డను నూతిలో పడవేసి చంపినదనియు వారు తెలిసికొని ఆమెనుపట్టుకొని కేసు చేసిరి. కేసువిచారణ జరుగును.

నిమ్మకాకుల సభ:—నీలపూరు నందు 25,26,27 వ తేదీలో బొంబాయి రాష్ట్రము నందలి నిమ్మకాకుల సభ జరుగును. వర్తమానమున నీ కాకులను పురోవృద్ధి మార్గము నందు జెట్టుట కర్తవ్యమని సభను సమావేశ మొనర్చువారి యుద్దేశము. ఈ కాకుల యందు కార్యనిర్వహణ సమర్థులగు వారు చాల నరదుగనున్నారు. కాన యీ స్వల్ప సంఖ్యాకుల సహాయమునైన పొందుటకు మనము యత్నింపవలయును. వ్యక్తు లొనర్చు యత్నములకు సహకారమును కలుగజేయవలసియున్నది. ఈ కార్యములను నిర్వర్తించుటకు వైసి వికరింపబడినతీరున సభలు జరుపబడును.

భావనగరు ఇరుపదారిపనివాండ్రకట్టు:—ఇరుపదారుల యందలి పనివాండ్రెంకను కట్టుగట్టి యున్నారు. తమకు నూటికి 20 రూ॥లు జీతమును హెచ్చింప వలసినదనియును, నూటికి 15 వంతులు చొప్పున ధాన్యమును ముజరాముయ్యకుల నీవదనియును పనివాండ్లు కోరుచున్నారు. పనివాండ్రాయభాగులు కొందరికివల దివానుగావరిచూచి తమకోర్కీలను వెలువరింప, వారి కోర్కీ లాదర భావమున పరికిరింప బడునని మంత్రి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరము కార్మికులకు సంపృక్తికరముగాక యున్నందున వారింకను పనిపాటులను మానుకొని యున్నారు.

రాజపాటి కలహము:—అల్పార్ తిరునగరి పరిసరమున నున్న రాజపాటిగ్రామమున నీటివల పోలీసువారును గ్రామస్థులును పోరాడుకొని యున్నారు. ఈ కలహమునకు సంబంధించిన వివరములు తెలియవచ్చినవి. ఈ గ్రామమున వసించు వెంగాము అనుపల్లాబాతీయుని ఆరెస్తు చేయ పోలీసు హెడ్డు కనిస్టేబులు మరి కొందరు భటులతోడ నటకు పోయెను. వెంగాము అను నతడు గ్రామమున మొనగాడగుటచే కలహము సంభవించినది. గ్రామస్థులు పోలీసువారి ముట్టును మూగిరి. ఉభయపక్షములును కొట్టుకొనజొచ్చెను. పోలీసువారి కా చోకినిచ్చిరి అనుమానించి పల్లాబాతీయు లిరువురును కత్తితో బాడిచిరి. పోలీసువారి హెచ్చరికలు వ్యర్థము కాగా, వారు పిస్తోళ్లనువీసి, యిరువురును జంపిరి. గ్రామస్థులు పోలీసువారలను వ్యర్థమయ్యెను. పోలీసు సూపరింటెండెంటు మున్నగు ఉచ్యోగస్థు లాస్థలమునకు బోయి స్థితిగతులను విచారించి, పోలీసువారు తుపాకులను గాల్చుట న్యాయసమ్మతముగ తీర్మానించినట్లు తిరునల్వేలి నుండి తెలియవచ్చినది.

హిందూజేతము, యాధము:—ప్రధానమంత్రి గారి సంచేతమును గూర్చి ఆదిరకాలముననే యొక సభ జరుగును. సభజరుగునని మున్నుం దధికార రూపక మగు ప్రకటనము జరుగ గలదు. శ్రీరాజ ప్రతినిధియొక్క కార్యనిర్వహణ సంఘముచా రెనదికమును సమావేశ మగుచున్నారు. ఎట్టి సూచనము లొనర్చబడునో చెప్పట మిగుల కష్టముగాని సామ్రాజ్య సేవ సొనర్చుకొన అందోకురు తగిన యరకాళ మియబడునని విశ్వసించ వచ్చును.

ఒక ఆంధ్రవిద్యార్థి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—అస్సానునందు వర్ష కాలము ప్రవేశించినది. వర్ష ముగంట గంటకు వరియుచున్నది. మొట్టజెంగలు మనుష్యులను యెల్లకాలము బాధించును. యచ్చట శీతకాలము యాటుమాసములు. యీ కాలములో నదులుయెండిపోవును. వేసవి కాలము పొరును. అడవియేనుగులు మందలు చందలుగా తిరుగుచుండును. నిన్నటిదినము పడు నెరిమిదియేగులు ఒక్కగోతిలో పట్టుకొనబడినవి. ఇచ్చట యాంధ్రులు తేయాకుతోటలలో కూలిచేయుచున్నారు. వీరియొక్క యశస్థులు మలోకనాడు వ్రాయుబడును.

రుమేనియా సంధి. లండను, ఏప్రిలు 12:—దెస్సెయూరు రుమేనియాలో కుటుంబ దెస్సెయూరా రాజ్యాంగ సభవారు తీర్మానించిరి. అందులకు మర్చిలియను అంగీకరించెనని బుఖారెస్టు నందు ప్రకటించబడెను. రుమేనియా వారు తమ దేశములోని సామర్య సన్నిధి దెస్సెయూరాలోని ఆహార పదార్థములను ఆస్త్రియా జర్మనీ దేశములకు పంపుటకు కోరబడిరని ప్రాంబు ఫర్డు జగ్జాటింగు పత్రిక వ్రాసినది.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణము.

ఎస్. ఎమ్. రామ అయ్యర్ గారి కి విషయమై "నాస్తి ఇండియా" పత్రిక క్రింది వ్రాయుచున్నాను:-

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన సమస్య కార్యాచరణ మున కనుకూలముగ నున్నది. దేశీయ మహాసభాభ్యుత్థరాలు తన ఉపన్యాసమున నీవిషయమై యిట్లు నుడువుచున్నది:- "నేకో, లేవో భాషామండలముగ రాష్ట్ర పునర్విభజనము గావించుట తత్వసంగతము." గత డిసెంబరు నెలలో ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకముగ నాంధ్ర(ప్రత్యేక)రాష్ట్రమును సంఘ మొసంగ బడినది. నుప్రసిద్ధులగు ఎస్. కుబ్జరావుగారు దాని కిగ్గాన నాధికారులు. ఇటీవలనే యీవిషయమై సామ్రాజ్యకావన సభ లో మా. బి. ఎస్. శర్మగారి వ్యతిరేకము నుపసాదించిరి.

దీని విధానమును కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలిదివరకే నూ చించియున్నది. "కనడాదేశమునందు ఫ్రెంచి, ఆంగ్లములవలెనే మనదేశమున గూడ మాతృభాష ము, ఇంగ్లీషును పాలకభాష లుగ కొంతకాలమునను" ఆమె వాగ్దానమున్నది. కాలము గడచిన కొలదియు, కనడాలోవలెగాక, భారతభూమియందు దిట్టి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములలో ఆంగ్లము ప్రధానస్థానము నుండి తొలగిపోవును. పాఠశాల, కళాశాలలయందు ఆంగ్ల భాషామూలకముగ విద్యగ్రహణ బడదు. కావున పరిపాలనమున గూడ ఆంగ్లభాషాప్రాయఖ్యము తగ్గిపోవును. అప్పుడే ప్రజా సామాన్యము ప్రజాతీవనమున బాటిన ననువగును.

మా. శర్మగారు సామ్రాజ్య కావనసభలో నుపసాదించిన తీర్మానము అధికారుల వలన మాత్రమే గాక, అసభికులచే గూడ తగినయోమోదమునబొందలేదు. ఈవిషయమై అధికారాధికార సభ్యుల భావములు "సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక యందు గాననగును. "ఇరుపక్షములును పాపము, శర్మగారిపై బడి వారికి సంపూర్ణముగ అపజయముగలిగించినవి... వీరి తీర్మానమును సంపాదించుట కిది తగిన సమయము కాదని నుడి విరేగాని శర్మగారిచిక్కుల నెవ్వరును పరిగణింపరైరి. అప్పు డు జరిగిన వీర్వచర్చయందు దేశీయతను వాదతత్వమును గ్రహిం పలేదని వారు చకచకయందు సత్యము లేకపోలేద"ని ఆ పత్రిక బలకుచున్నది. ఈ సమస్యకు అనుకూలముగను, ప్రతిపాదముగను అభిప్రాయముల నొసంగిన పత్రికలు కూడ యీ సమస్యకునున్న ప్రాతిగ విమర్శించి యుండలేదు.

"శర్మగారు తన ఆశయమును వ్యాప్తముగావించు నెంచి యు, నిట్టి ఉపాధిభావములవలన లాభములేదని గ్రహింపవలసి వచ్చెను" యీపత్రిక నుడువుచున్నది. ఈసమస్య భారతదేశ మునందు దింటిటను ప్రాముఖ్యమునందు లేదా? మనకు రానున్న రాజకీయ సంస్కరణముల వెంట రాష్ట్రపునర్విభజనము లభిం పక పోవచ్చును. అసంస్కరణముల మూలమున అధికారము ప్రజల వాస్తవము కాగలదు. కావున భారతదేశమున సంయుక్త రాష్ట్ర విధాన మేర్పరచుటకు బూర్వము ప్రతిరాష్ట్రమును వృద్ధిగాంచి, సంసిద్ధములై యుండుట గత్యుపరాజ నీతిజ్ఞులకెల్లరకును దోచకపోదు. సమాజముగ భాషామూలక ముగ రాష్ట్రవిభజనము గావించియెడల యెవ్వరికి నెట్టికష్టము లేకలేదు అభివృద్ధి చేయగలరు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమును వాంఛింపునది ఆంగ్లము మాత్రమే కాదు, కన్నడ, ఉత్తర, తమిళ, మరాఠీ, సింధీ రాష్ట్రములు కాకలయునను కోరిక లెడల వివరముచున్నది.

ఈసమస్య పరిష్కారముకూడ అత్యవసరముగ కాలమే తెంచినది. స్వరాజ్యాంశోభము దేశమునంతటా తానుమా వాసించి, నూతనోద్దేశమును కలిగించినవరు విషయము నెల్ల రునంగీకరింపక తప్పదు. కీర్తికేషులగు రాజకీయ నుడివి నటుల ఆలోచ్యులగు అసంతృప్తి ప్రజలలో నెల్లడల గానవచ్చు చున్నది. ఈ శక్తిల నెల్ల సరియగుమాగ్గులు నడువకపోయిన, జాతీయ వివాదము సంభవించును.

ఈ సమస్య తక్షణమే పరిష్కారము కావలెననుట కింకోక కారణముకలదు. నీసంట్టముగారి నాయకత్వమున భారతజాతీయోద్యమము కార్యాను సరణి యిట్టి తికి వచ్చినది. వీరల్లగును క్రిందియట్లు కేకాశయ మవసరము. మన దేశమున ప్రజలముగనన్న శక్తులలో భాషాశక్తి ప్రబల తము. ప్రజావాచుల్యమునకు జాతి, మతవిభేదముల వాటు ట దుస్తరం. కాని అట్టిభేదములు యేకభాషవలన తొలగి పోగలవు. ఏకభాషలేకున్నయెడల, జాతిమత సాంప్రదాయ ములలోనేక మన వారముందుకూడ యైకమత్యము చేకూరుట దుస్తరము. మాతృభాషామూలకముగ విద్య గ్రహణబడనలెనని

విధించు జాతీయ విద్యోద్యమమునకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన మత్యవసరము.

స్వాతంత్ర్య కోభితములగు రాష్ట్రములు అంతరాష్ట్రీ య సంబంధముల యెడలను, విదేశీవ్యాపారముల యందును ఆంగ్లభాషనే యుపయోగించును. సామ్రాజ్య విషయముల యెడల నాంగ్లభాషయే వాడుక చేయబడును. ప్రతిరాష్ట్రము నందును ఆంగ్లభాష భ్యాసమునకు సౌకర్యము లేర్పరుపబడి, ప్రోత్సాహ పరుపబడును. ఇంకపరిశ్రమయందు దింతమంది అప జయముకు బొందరు. ఆంగ్లభాష ధురీణులే ప్రజానాయకులు గ నుందురు. ఈవిధముగనే ప్రజలయందు ప్రబోధము కలుగ గలదు.

ప్రస్తుతము విద్యాధికుల యందు దేశాభిప్రాయములు లేక నియు, జాతి, మత విభేదములు గలవారియందు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణము భేద భావముల వృద్ధిగావించుననియు కొంద రు తలచుచున్నారు. ఈమత, సాంఘిక విభేదములు ప్రస్తుత ము మనదేశమున నతితీవ్రముగ నున్నవని యెల్లరు నంగీకరింప వలసిన విషయమే! ఇట్టి దుష్ఫిత్తిని బాట్రుటకు యీ నూతన రాష్ట్ర నిర్మాణ విధానము చాలవరకు తోడ్పడగలదు. ఈ నూతన రాష్ట్రములలో నుండు ప్రధాన విషయములని బేర్కొ నుచున్నాను:- (1) ప్రజలయందు ప్రబోధము కలుగుట నునిశ్చయము. వారుతమ నాయకుల నెన్నుకొని, వారలనుకరింపు టకు వీలుకలుగును. (2) కాననసభలకు కార్యనిర్వాహక వర్గ మువారులోబడి యుండుట సంభవమును. ప్రభుత్వోద్యోగ గవాంధ తగ్గిపోవును (3) అధిక స్వాతంత్ర్యము చేకూరగలదు. ప్రజలకెల్లరకును తగినవృత్తు లేర్పడివారిలో సంకృప్తి చేకూడు ను. ప్రస్తుతము హిందూదేశము పారిశ్రామిక విషయములలో వెనుకబడియున్నది. ఇందుమూలముననే దేశీయభివృద్ధి గాంచజాలవచ్చును.

(4) రాష్ట్రప్రభుత్వమున మాతృభాషయే వాడుక చేయబడుట వలన, విద్యాధికులకును, విద్యావిహీనులకునుగల విభేదమంతరింపగలదు. అందువలన చాలలాభములు తటస్థిం పగలవు. పరిపాలనమున బ్రిటిషు సంపర్కము పోజాలదు.

స్వాతంత్ర్య సంపన్నములగు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమే భారతదేశ సంయుక్త రాష్ట్రీయమునకు మార్గ దర్శకము. మనదేశ చరిత్రమున నిట్టి సందిగ్ధ తరుణమున మన నాయకులలో నెట్టి భిన్న భావములు నుండరాదు. మన నాయ కులు ధీశక్తితో వర్తించెదరు గాక!

స్థానిక వార్తలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ క వర్ధంతి:- ప్రతికావ్యంతుల్యన మము జరుపుట కేర్పాటుల నొనర్చి యీ నెల 20 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5.30 గంటలకు లాల్ బహదూరు (2-190 మవుంటుకోడ్డు) పత్రికాసంబంధీకులు సభజరుపుదురు.

మైలాపూరు సంగీతసభ:- ఈ నెల 21-వ తేదీ యాదివారము మధ్యాహ్నము 4-15 నిమిషములకు సభాభవన ములో (గోపాలనాయకరుగారి వనస్సంఘ పాఠశాలా మందిరము, మైలాపూరు) శ్రీమతి సరస్వతి బాయిగారిచే, 80 దనార్ చరిత్ర హరికథా కాలక్షేపము జరిపింప బడును.

మెగుణ విలాస సభ:- మాస్తరు కాళువయ్య- గుగుణ విలాస సభా నాటకము ప్రదర్శనములందు శ్రీకృష్ణ ప్రహ్లాద పాత్రల ధరించి చెన్నుపురి పౌరులను భ్రమింప జేయు చుండెన రాఘవవయ్య యను బాలకుని మరణము విషయమున గుగుణ విలాస సభా కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు 16 వ తేదీన సభచేసి సభవారి విచారమున గ్రంథము చేసిరి. సభాపాఠ్యకులగు శ్రీనివాసయ్యగారు రాఘవవయ్య పాత్ర ప్రదర్శనమును విశేషముగ ప్రదర్శించిరి రాఘవయ్య నాయును సభయందు చిరస్థాయిగా నుండునట్లు అతని భాయాపట మును నెద్దదిగ తయారుచేయించి సభామందిరమున నుంచుట కును, బాలుని కుటుంబము వారికిని అతని రక్షణకర్తయగు కుబ్జరావురెడ్డి గారికిని సభవారి పరామర్శ తెల్పుటకును విరూపింపబడినది.

దక్షిణ యిండియా వైశ్య సంఘము:- శుక్రవారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు శ్రీరామనవమి మహోత్సవ సందర్భమున కాశీకెట్టిది హజారపు సోదో పరి భాగమున శ్రీరంగం నారాయణయ్యగారు బి. ఎ. యల్. టి. గారు శ్రీ మద్రామామణము నందలి కొన్ని శ్లోకముల యర్థములు ప్రతిపాదించెదరు.

ఆంధ్రవిద్యానిధి

శ్రీకాళయుక్తి సంవత్సరము 1918-19 సం॥ వసూళ్లు

Table with 3 columns: Donor Name, Amount, and Date. Includes entries like 'ఇదివరలో ప్రకటితమైన చందా సొమ్ము రూ 742-15-11', 'దిగుమర్తి. రాజ్యలక్ష్మయ్యగారు', 'వరహగిరి. వెంకటసుబ్బయ్య గారు', etc.

మొత్తము రూ 790-8-11

భోర్లు నెంట్టుజూర్లి గజెట్టు.

రావు బహదూర్ తిక్కన్న బాలాజీరావు నాయుకు గారు నెల్లూరుజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. మోహన సామంతరాయిగారు కొర్రాపుట్టి జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. కపిల రామదాసు పంతులుగారు అనకాపల్లి మ్యూనిసి పాలిటి క్రైరుమన్ గ నియమింప బడిరి. నెల్లా శివయ్యగారు బరంపురము మ్యూనిసిపాలిటి సభా సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. వానయ్యనెట్టి బాపయ్యగారు మచిలీపట్టణము మ్యూనిసి పాలిటి సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. గుగ్గిలము నుబ్బారావు, పసుమర్తి పీఠభద్రస్వామి దాచేపల్లి రంగనాయకులుగూడ విజయనగరము మ్యూనిసి పాలిటి సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఎల్లి మల్లి నెప్పగారు బళ్ళారి తాలూకాబోర్డు సభ్యు లుగ నియమింపబడిరి. అద్దంకి నుబ్బారావు పంతులుగారు కృష్ణజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. రాజమహేంద్రవరము ప్రారంభవిద్యా శ్రేయినింగు పాఠశాల ప్రథమాపాధ్యాయులు కె. నుందరరావుగారు కృష్ణా జిల్లా పాఠశాలల అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి. తణుకు రేంజిపాఠశాల సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు సి. హెచ్. నూర్యప్రకాశ రావుగారు గుంటూరుజిల్లా పాఠ శాల అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి. ఎలమంచిలి సబ్ రేంజి నూపరువైజయ పి. అప్పల నరసింహముగారు విజయనగరం రేంజి సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి. విశాఖపట్టణము శ్రేయినింగు పాఠశాల ప్రథమ అసి స్టెంటు జి. వి. రామమూర్తిగారు రాజమహేంద్రవరము రేంజి సబ్ అసిస్టెంటుగ మార్చబడిరి. పూనమల్లి మనసబు జమ్మి వెంకటరావు పంతులు గారికి సగము జీతముపైని 1 మాసము శెలవొసగబడినది. గంటాము డివిజను ఓనరుసీరు ఆర్. మహాదేవాచారి గారికి 6 వారములు జీతముపైని శెలవొసగ బడినది. కొర్రాపుట్టి ఓనరుసీరు ఎం. ఎస్. భాస్కర అయ్యరు గారికి రెండునెలల 18 రోజులు జీతముపైని శెలవొసగ బడినది. సివిలు అసిస్టెంటు సర్జను మహమ్మదు అబ్దుల్ అల్లాము సాహెబుగారు తరు నెలనానంతరమున అమలాపురము లోక లుంధు ఆసుపత్రి వైద్యులుగ బోవుటకు ఆజ్ఞయైనది.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

The Flanders Battle.

Enemy Attacks Renewed.

Enemy Gains Positions.

LONDON, April 17.
To-night's communique from F. M. Sir Douglas Haig says:—There has been severe fighting to-day from Metteren to Wytchaete. The enemy renewed the attack in strength at dawn in the neighbourhood of Wytchaete and Spanbroekmolen supported by a heavy bombardment. He approached our positions under cover of mist and after a prolonged struggle gained both localities. He also gained a footing in Metteren where fighting continued. Attacks on other parts of this front were repulsed. The enemy this morning delivered a strong local attack on our positions opposite Boyelles, southward of Arras, and fighting continued. Hostile artillery was more active southward of Albert and in the neighbourhood of the La Bassée Canal. Our artillery dispersed infantry in the vicinity near Locun. Mutual artillery fire increased at Passchendaele.

British Aerial Activity.

In a communique with regard to aviation F. M. Sir Douglas Haig says:—The weather was unfavourable yesterday, only permitting low altitude flights. We dropped over four tons of bombs on different targets and secured a direct hit with a heavy bomb on a large infantry column. No German aircraft were encountered. One of ours is missing.

Situation Still Serious.

Desperate Struggle for Positions.

The brilliant performances of the British against overwhelming hordes of Germans continue to form the theme of correspondents' narratives. It appears that Neuve Eglise was not taken by assault, but by artillery fire. The evacuation was preceded by some of the most desperate fighting of the war. The Germans at first vainly tried the familiar enveloping tactics and then tried to rush the place. The enemy broke into ruined streets and met small parties of Wiltshires and Worcesters, and a terrible hand-to-hand struggle ensued in the backyards of ruined houses and cellars. The enemy was several times cleared out from most of the town, and the British were holding out in a hollow square under the heavy fire of shells, trench mortars, and machine-guns. The enemy still continued his savage onslaught, but failed to carry the town by assault. Eventually the British retreated out of the belt of shell fire unknown to the enemy, who are now undergoing the same ordeal from the British between Merris and Wytchaete. Hitherto enemy attacks have been made with battalions of special shock troops and Alpini, who have been ordered to take Bailleul at all costs. These have suffered heavily, and the dead are lying piled up below the railway embankment near Bailleul. Waves of Germans were mown down by machine-guns. While there is no attempt to conceal the fact that the situation is still serious, it is pointed out that the German progress is vastly slower, and such offensives rarely regain their original momentum.

Expert Opinion on Situation

Colonel Repington opines that our strategical position is not exactly brilliant, but estimates that a quarter of the entire German forces on the British front have been used up, while Foch's French reserves have not given sign of life.

The "Daily News" expert estimates the enemy losses at 400,000.

Violent Bombardments.

Last night's French Communique said:—There were violent reciprocal bombardments in Montdidier region but no infantry action. Several enemy attempts of Priests Wood were repulsed after sharp fighting.

Present Position Reviewed

Reuter's Correspondent at British Headquarters telegraphing last evening says the enemy is continuing his forcing tactics and employing large masses of fresh troops since the opening of the Western offensive. The enemy has thrown in 120 Divisions of which many have been thrown in twice and thrice. Since the fall of Bailleul, no Germans have been fighting up Ravensberg. At present however they have advanced few hundred yards. The enemy this morning made renewed assaults on Wytchaete employing fresh troops. To-day's news is not as good as we could wish but I suggest the following point of view. We are confronted by enormous concentrations of men and guns. The purpose of the enemy has been revealed as separation of British and French armies and crushing the former. General Foch in closest agreement with F. M. Haig, is aiming not only at arresting the enemy but at a counter-attack which shall defeat the Germans. Therefore within certain limits, bound policy is to allow the Germans to spend surplus power as lavishly as possible, in order to reach a stage of equality or even inferiority. On the other hand General Foch is endeavouring to avoid the enemy obtaining a great strategic advantage and simultaneously placing a definite price upon certain places as worth such and no more in defending. Thus when the price of defending Bailleul had been paid, Bailleul was evacuated. Remember that Ludendorff has practically laid down all his cards but General Foch is not yet shown his hand. What little know of General Foch's dispositions inspires a degree of confidence which the situation in Flanders seemingly does not justify. Rest assured that our supreme command is watching both the enemy and the map with tense vigilance while the enemy hopes to frustrate our aim by forcing changes by weight and number so far as incomparable steadfastness of our soldiers has deprived the enemy of the fruits of his schemes. Latest report is that the enemy has entered Wytchaete and established himself at Spanbroekmolen. Therefore, although we upon the slopes of Metteren Ridge, greater part

of the ridge is in enemy hands. The enemy is attacking hard in the direction of Metteren. The situation there is obscure. From Labasse to Robeck the Germans are vigorously shelling our line. At Boyelle, south of Arras, the enemy gained a footing in our trench system but counterattack drove him out.

Allied Counter-Attacks.

LONDON, April 17.
(2-25 P. M.)—A British communique says:—We successfully counter-attacked last evening in the neighbourhood of Wytchaete. Our counter-attack also restored the situation at Metteren which we retain. We repulsed with loss repeated attacks northwards of Bailleul. Our fire at close range caught bodies of enemy infantry advancing in close formation and inflicted heavy casualties. The enemy endeavoured to develop the attack yesterday afternoon, eastward of Robeck, but our artillery broke up the advance. In consequence of enemy's progress on the Lys front, our troops in forward positions eastward of Ypres withdrew to new line. The withdrawal was carried out deliberately undisturbed by the enemy. German parties advancing over old positions were caught and destroyed by fire of our outposts. We drove out the parties who entered the trenches opposite Boyelles where our line was completely restored. There was considerable increase in hostile cannonading this morning on the British front southward of the Somme.

Enemy Objectives.

PARIS:—A semi-official statement says:—The enemy paid dearly for his successes between Bailleul and Neuve Eglise with frightful head-combs of dead. Whole battalions were thrown in with unexampled disregard for human life. Undoubtedly enemy will continue the battle with fresh reinforcements and make fresh sacrifices. His objective is clear, namely to turn the range of heights rising hundred and fifty metres above plain between Cassel and Bailleul. This operation demands a little time and Franco-British forces may stop it.

Lisbon Garrison to W Front.

LONDON, April 12.
LISBON.—The entire garrison of Lisbon has volunteered for the western front.

General Foch's Appointment.

Belgians Recognition.

LONDON, April 15.
PARIS.—The Herald states that Belgians have decided to recognise general Foch as Generalissimo. General Deconinck is leaving ministry of war and taking up command of Belgian divisions under Foch. The "Tepo" states that fire at Friedrichshafen was caused by bombardment of allied airmen.

Great Britain

Reinforcements to Army.

Canada Taking Drastic Action.

LONDON, April 17.
OTTAWA.—Canada is taking drastic action speedily to raise reinforcements cancelling all exemptions and calling up all single men from twenty to twenty three inclusive. The Government has decided rapidly to review exemptions to thirty four. Treaties are being negotiated to compel service of alien resident in Canada.

No Exemption of Parliament Members.

LONDON, April 17.
WELLINGTON.—The Government has announced that it does not intend to exempt members of Parliament from military service.

Winner of V. G.

500 Sterling Promised.

LONDON, April 17.
SYDNEY.—Lord Mayor has promised five hundred pounds sterling to first winner of Victoria Cross among thousand new recruits and two hundred to first winner of D. C. M.

Prize Court Judgment.

Validity of Reprisals.

Retaliation for German Submarinism

LONDON, April 17.
The Prize Court has delivered judgment in a test action in which the validity was challenged of reprisals order authorising the capture and condemnation of vessels carrying cargoes to or from countries continuous to Germany, unless such vessels first called at a British or Allied port for examination. The order was made in retaliation for German unrestricted submarine warfare. The Crown showed that a seized Dutch steamer was loaded with Belgium coal produced under the control of the German Government. The coal was being carried from Rotterdam to Stockholm which afforded access to enemy territory. The President of the Prize Court, after recalling German sea outrages, particularly the sinking of the "Lusitania," said that in the circumstances the recognised guiding principle of International Law justified the order of retaliation against the enemy, with the object of curtailing and throttling his trade. Good precedents and authority existed for such orders. If the order was justified, he was unable to see how it could be said that the inevitable consequences thereby entailed upon neutrals, were unreasonable or such as to render the order illegal. The Court condemned the vessel and cargo as prize.

The Manpower Bill.

Third Reading Passed.

LONDON, April 17.
In the House of Commons, the manpower bill passed the third reading by 301 votes to 102.

Obituary.

LONDON, April 17.
The death is announced of Sir John W. Lambton.

France

Bolo's Execution.

LONDON, April 16.
PARIS.—Supplementary enquiry following Bolo's disclosure has concluded. Bolo will be executed in the morning.
Later:—Bolo has been executed.

Long range Bombardment of Paris.

LONDON, April 16.
Longrange bombardment yesterday killed thirteen and wounded forty five.

Russia

Food Shortage in Prague.

LONDON, April 16.
AMSTERDAM.—Thousands of families at Prague have been without bread for days.

Operations in Finland.

Germans Advancing Eastwards.

LONDON, April 16.
Reuter's correspondent telegraph from Uleaborg that the Germans took Iislingfors after three days fighting in the streets and the neighbouring forests. Thousands of Red Guards were captured. The Germans are advancing eastward, along the railway towards Viborg.

Holland

Allies and Neutral Shipping.

Norwegian Paper's Comment.

LONDON, April 17.
CHRISTIANIA:—The Norwegian Commercial Shipping Gazette, commenting on the report that Holland will receive ship for ship as compensation, says this is only justice but adds Dutch however laid up half a million tons of shipping until it was requisitioned, whereas Norwegians sacrificed hundreds of ships and lives of hundreds of seamen never striking for one day from running risk of being torpedoed Norway has been treated much worse than Holland, but we make no accusations against anyone.

America

U. S. A. War Preparations.

LONDON, April 17.
WASHINGTON.—Steel Magnate Charles M. Schwab has been appointed Director General of Emergency Fleet Corporation with entire control of Government shipbuilding programme. The Congress has adopted the report providing penalties of thirty years imprisonment and ten thousand dollars fine for destroying war materials or interfering with war industry.

Central Powers

Zeppelin Shed Explosion.

Enormous Damage and Casualties.

LONDON, April 14.
PARIS.—A Zurich telegram states that the recent explosion at Friedrichshafen destroyed the sheds used for the construction of Gothas and Zeppelins. The damage was enormous. Two Zeppelins and forty giant aeroplanes were destroyed and 140 people killed and 200 injured. Incendiarism is suspected. Great panic was created in the district.

Time-serving Resolution

Present Aim in the West.

LONDON, April 16.
AMSTERDAM.—Declarations by prominent members of the progressive People's Party, that the Reichstag resolution of July 1917 no longer has any force, are confirmed by the Centre organ the Germania, which says that the Centre party reserved a free hand in the West. The Mittag-zeitung says the July resolution was merely a tactical means of securing peace in the East and it has now been set aside. The aim now is to gain a victorious peace by force of arms in the West.

The Czernin's incident.

Flood of comments in Austrian, German and Neutral press testifies to the sensation caused by the Austrian Emperor's letter and Czernin's resignation on the continent. The enemy newspapers are striving to bolster up Emperor's denial of authenticity of letter and ringing praises of Czernin though some admit that painful impression has been caused in Germany by both events and express fear that the crisis will spread to Germany. Meanwhile, Paris papers hint at imminence of fresh disclosures notably of a second letter from Emperor to Prince Sixte. Swedish and other Neutral press is almost unanimous in believing authenticity of the letter.

"Koelnisch Volk Zeitung".

AMSTERDAM.—"Koelnisch Volks Zeitung," severely criticising Emperor Karl, refers to highly painful impression made in Germany and says that Berlin foreign office was ignorant of the existence of Karl's letter. Such a private letter would have been unthinkable in Emperor Joseph's time and the paper hopes that in future Karl will avoid all similar audacious experiments in the domain of foreign politics.

Balkan

Balkan Operations.

Allied Successful Raid.

LONDON, April 17.
French Eastern Communique says:—Allies made successful extensive raid on the left bank of the Struma between Ormanli and Lake Tekirlik. They cleared the Bulgarian outposts from the villages. Greek troops brilliantly co-operated by the side of the British.

Struma Crossed, Villages Captured Wholesale.

LONDON, April 17.
A British communique from Salonika says:—The Greeks crossed the Struma above Lake Tabino and occupied the villages of Bejlikmah, Kakaraska, Salmah, Kispeki and Ada. The operation was successful and casualties were slight. The British further north occupied Ormanli and captured Wirs.

Rumania

Bessaraba and Rumania. Supplies to Central Powers.

LAHORE, April 17.
LONDON, April 12th.—It is announced from Bukarest that the Rumanian Diet has almost unanimously resolved in favour of union with Rumania and Marchion has accepted it.

The "Frankfurter Zeitung" states that in addition to the stipulations already published Rumania is to export to Austria and Germany the whole available surplus of her supplies and also all foodstuffs from Bessarabia. ("C. & M. Gazette.")

Japan

Japan's Rice Exchange.

SHANGHAI, April 17.
A telegram from Tokio says the Government has suspended the transaction on rice exchanges everywhere indefinitely in order, it is believed, to prevent speculation raising the price.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

(BY WIRE.)

Simla

India and the War. Viceroy's Council Discusses Situation.

ALLAHABAD, April 17.
The "Pioneer" says:—There was a protracted sitting of the Viceroy's Council on Wednesday at which the whole situation was discussed and a conference is to be held shortly for the purpose of promoting that concentration on the prosecution of the war which the situation demands. We understand that this conference will be of a thoroughly representative character and that it will include local governments, prominent members of non-official communities, Indian and European, and Ruling Chiefs.

An authoritative statement may be expected shortly regarding the Conference about to be held in India consequent upon the Prime Ministers recent message. The Viceroy's Executive Council has been sitting daily but forecasts of the proposals must be regarded with caution. Meanwhile all sections of the community including Local Governments, feudatory States and non-officials can rest assured that they will be afforded every opportunity of co-operating in the great work that has to be done of increasing the resources of the country upon united war effort.

Calcutta

A Case of False Impersonation. European Lad Sentenced.

CALCUTTA, April 17.
Before the Presidency Magistrate an English lad of about 18 years was charged with having cheated by impersonation Messrs. Harman and Co. and Messrs. Grindlay and Co. of Calcutta. The accused who was up to November last a Gunner employed in R. I. M. posed as a Naval Lieutenant and in the assumed garb called on Messrs. Harman and Co. on the 13th March and placed an order for Rs. 1000 worth of wearing apparel. On the following day he again called on the firm and purchased on credit about Rs. 350 worth of apparel and failed to pay for the same. On the 2nd instant he called on Messrs. Grindlay and Co. and produced a draft on their Bombay firm for two hundred rupees. He represented himself to be Lieutenant Maxwell of R. I. M. and informed the firm that he had an account with their Bombay firm. The accused was later arrested. He pleaded guilty to both charges. The Magistrate sentenced him on each of two charges to four months rigorous imprisonment, sentences to run concurrently. The Court was informed by the Police that there were two other charges against the accused for having worn the uniform of a Naval Lieutenant.

The Deputation Party. Returning to India.

CALCUTTA, April 15.
The following telegram dated Colombo 17th April was received here last evening. After prohibition of the Home Rule Deputation by the War Cabinet from proceeding to England Mr. Tilak telegraphed to the Viceroy requesting to know if the prohibition applied to him and his legal adviser proceeding to England simply for the purpose of his defamation case against Sir Valentine Chirol. In reply the Viceroy informed him to-day that there is no immediate prospect of his case coming for hearing just now. There is little doubt that postponement may if necessary be granted on application that Tilak's attendance had been rendered impossible by the action of the Government in the matter.

Consequently Mr. Tilak and party will now returned to India. The Hon. Mr. Kharasid is proceeding to Simla. The following telegram had been sent to H. M. the Viceroy of India and Secretary of State for India and Mr. Kharasid as Vice President of the Indian Home Rule League. The premier stirring message to India

and the Viceroy's hearty response entirely is in accord with Indian sentiment. Youths, whether Irish or Indian, must be made to feel that they are not fighting to establish a principle abroad which is not applied to them. India alone can supply five to ten millions. Our League would be willing to work and place its humble resources at the Viceroy's disposal for such purpose.

Mrs. Besant's Tour. Her Lecture in Calcutta.

CALCUTTA, April 17.
Addressing a crowded public meeting this evening under the presidency of Mr. B. Chakrabarty, Mrs. Besant who arrived here this evening from Madras referred to the Prime Minister's message regarding the war situation and the War Cabinet's decision regarding the cancellation of Passport of Tilak's Home Rule Deputation. Mrs. Besant strongly criticised the War Cabinet's decision and said that while Lord Sydenham and his merchant friends were allowed during the war to carry on a propaganda of slander and calumny against India Mr. Tilak ought to have been allowed to go to England to counteract the evil influence of Sydenham and to place before the English public the real facts about India. The War Cabinet had decided to pass the Home Rule Bill for Ireland during the war. In the face of this decision she could not understand how it could be improper for India to demand Home Rule at the present moment. If Ireland could be promised Home Rule for the purpose of asking Irishmen to fight for the Empire, India also should be promised Home Rule if she were called upon to fight for the Empire. Regarding Premier's message Mrs. Besant said that India had often in the past met with invasion from Central Asia sometimes with success and sometimes without success, but this was the first time when India unarmed had been asked to be prepared to save their country from threatened foreign invasion. The Arms Act should be immediately abolished. Home Defence and Home Rule are interlinked with each other and without Home Rule people of India would not be in a position to defend their homes. Freedom should be promised before Indians were asked to fight for the empire. If only promise of liberty were made Indians would enlist themselves in the army not in their hundreds but in their hundreds of thousands.

Bombay

Readmission into Hinduism. Interesting Ceremony in Poona.

BOMBAY, April 17.
An interesting ceremony of readmission into Hinduism has recently taken place in Poona. Mr. Iswardas Baimunkund for some time a convert to Christianity made a declaration before a first class Magistrate that he had renounced Christianity and embraced Hinduism. Mr. Vaidya of the Bombay Hindu Missionary Society, went to Poona and reconverted him to Hinduism with a solemn ceremony at which Gopaladas a recent convert to Hinduism from Islam acted as Firewarden for the Home ceremony.

Backward Classes Conference. First Session at Bijapur.

BOMBAY, April 17.
The backward classes conference for the Bombay Presidency will hold its first session at Bijapur on the 25th, 26th, and 27th, April. The organisers emphasize the importance of organising and awakening at this critical time the vast mass of backward classes who form the essential portion of the population of their country. They say:—Unless the step be taken promptly and as early as possible it is likely that a turn will be given to the present political movements to the prejudice of the cause of the backward classes but to take this work in hand there is a great paucity of active workers from these classes and we have to avail ourselves of the few educated gentlemen that are to be found in them. Their efforts have to be co-ordinated with and made the fullest use of. With this object in view the backward classes conference has been organized. Organised efforts are being made to assure the co-operation of a number of influential gentlemen and Mr. G. D. Naik of Poona will preside.

Bhavanagar State Railway Strike.

The strike on Bhavanagar State Railway continues. Excepting up and down mail trains all traffic is suspended. The strikers demanded an increase of 20 per cent salary all round and fifteen percent grain compensation. The Dewan in the absence of the ruler of the State received a deputation of strikers and promised sympathetic consideration of their demands. The men, not satisfied, are holding out.

Scarcity of Kerosine.

There has been a general scarcity of kerosine oil in Bombay and in the districts owing to the shortage of stock. The controller of prices has taken action in fixing the price of brands with a view to the prevention of profiteering in the market. Only very inferior quality of oil is available and it is stated that there will be no improvement in the situation for yet another month.

Shortage of Firewood.

The shortage of coal for mill consumption has brought on the shortage of firewood for domestic purposes in the town of Bombay since the mills are using firewood in the place of coal. A Bombay Government Gazette Extraordinary notified that mills requiring firewood must submit a requisition to the Deputy Controller, Coal Supply, as they would do for coal when endeavours will be made to meet their wants. The dealers are allowed to sell firewood for domestic consumption to individuals in small fixed quantities only.

Ayurvedic Conference Exhibition.

Application for Site Rejected.

BOMBAY, April 17.
A meeting of the City Improvement Trust yesterday rejected the application of the Secretary, Ayurvedic and Unani Conference, which is shortly to hold its sessions in Bombay for the temporary lease of a plot of land measuring 30,000 square yards on the eastern side of Malabar for holding the conference exhibition and sidewalks. The Indian members of the Trust strongly urged for sanction of permission but the Board did not see their way in acceding the request.

Punjab

Peoples Bank Liquidation

LAHORE, April 17.
On February last Messrs. Menrus and Dignassu, chartered accountants and official liquidators of the Peoples Bank tendered resignation of the office of liquidators on among other grounds that they could not efficiently perform their duties on account of the constant attendance in the Chief Court in order to reply to several objections raised by one creditor against certain transactions entered into by them with certain debtors. Mr. Justice Broadway, after hearing the Government Advocate on behalf of the objecting creditor and the liquidators counsel passed orders about a week ago, reviewing the whole facts and expressing his opinion that the acceptance of the resignation at this juncture would be inopportune and inexpedient and suggesting that if the liquidators were bent upon retiring they could be allowed to do so subject to their agreeing to refund about a lakh and half out of the total remuneration of some two lakhs and a half of which they might be entitled. The liquidators were asked to intimate on the 15th April if they agreed to this condition of refund, but instead of that the liquidators filed an appeal to the special Division Bench of the Chief Court against this order. The appeal filed by the liquidators against the orders of Mr. Justice Broadway disallowing certain amounts drawn by them as commission were argued a week ago before Sir Henry Rattigan, Chief Judge and Justice Leshe Jones, but orders are reserved.

Train Derailed.

LYALLPUR, April 17.
The engine of 33 up mixed with five goods vehicles and one third class was derailed yesterday at 15 27 between Shahjehana and Sobhaga at miles 16-18 due to the line being buckled necessitating transhipment of passengers and their luggage. Through communication is expected to be restored at about 14 hours to-day.

Communications Restored.

LYALLPUR, April 17.
The District Traffic Superintendent wires: The derailed engine and four vehicles were derailed at 11 hours to-day and two damaged goods vehicles were removed. Through communication has been restored.

Dr. Ganesh Prasad has been appointed Principal of the Central Hindu College and University Professor of Mathematics.

South India

Rajapati Disturbance.

TINNEVELLY, April 16.
Details have been received of a disturbance which occurred last week at the village of Rajapati near Alwar Tirunagari in the Srivaikuntan Taluk. It would appear that on Monday last a party consisting of a head constable and two constables belonging to the Perambalur police station proceeded to Rajapati within the limits of the Alwar Tirunagari police station and with the help of the local Police arrested a patta named Vengamoo who was wanted in a case of dacoity. The arrest occasioned excitement among the paltas among whom he was some thing of a leader and they are alleged to have surrounded the place in large numbers to rescue the arrested man. The Police resisted the action of the villagers with the result that an affray took place in the course of which it is alleged that the Paltas severely stabbed two of the police members whom they thought were privy to the arrest. Warned by the police to disperse they not only disregarded the warning but proceeded to attack the Police whereupon the head constable, it is stated, opened fire killing two men. Staggered with anger they tried to seize him but he took refuge in an adjoining paddy store and barricaded himself to escape the fury of the mob. Both the D. S. P. and Mr. Krishnaaswamy Iyer, Deputy Superintendent of Police Tuticorin, visited the scene of occurrence and held an investigation and it is said that they expressed their view that the shooting of the men was justified under the circumstances.

Posting of Dy. Collector.

OSTACAMUND, April 17.
The following posting of a Deputy Collector is ordered:—Shank Mirala Vaguchi Maricayar Uman Sahib Bahadur Khan Bahadur in relief at Nellore to general duty, South Arcot.

A Message from Mr. Lansbury.

In reply to the cable sent by the Hon. President, President and Secretary of the All-India Home Rule League regarding the action of the War Cabinet in preventing the Home Rule Deputation from proceeding to England, Dr. Sir S. Subramania Iyer, the Hon. President of the League, has received the following message from Mr. George Lansbury:—"Your cable received; will take steps to secure questions in Parliament as to reasons for the action, and inform organised Labour Movement of the facts. Indian Nationalists may rely on the Great British Labour Movement standing by them in their struggle for the right of Self-Government. We here are passing through a very critical dangerous times which requires that our friends in India shall exercise patience and restraint. When this crisis has passed, the British Government must listen to the voice of Labour. Constitutional peaceful organization is the one and only method by which the future welfare both of India and Great Britain can be secured. (Sd.) LANSBURY"

(From "New India")

Strong Gale in Mangoon.

A Godown Collapsed.

RANGOON, April 17.
On Saturday a strong gale of wind was recorded on Ceylon Island. It was the heaviest gale since 1898. An Indian Godown also collapsed. The Godown was 400 feet long and 100 feet wide. It was a Godown for the British Government. It was a Godown for the British Government. It was a Godown for the British Government.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

బరంపురము విలేఖకులు; సామ్యుచ్చితకటించుకొనుడు. హిందూపురము విలేఖకుడు, విజయనగరము లేఖకుడు; మిఠాబాబునందు సంతకము లేదు. భయము లేదు; ప్రకటన లేనందునకు చింతలు చున్నాను.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల.

అయ్యో, "చెన్నైలో గోవిందప్ప శాయనిపిల్లలోని సరస్వతి వినోదినీసభవారు, గడచిన దీపావళి పండుగ సందర్భమున, బందర్ల ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు ప్రహేళికలు మునుపే ప్రదర్శించి, రు. 82-8-0 లు విరాళము నొసంగిరి. దెలుపుటకు మిక్కిలి సంతసింపుచు సభవారికి మాకృతజ్ఞతను దెలుపుచున్నాను.

కోన నీతారామరావు.

జాతీయనిధి.

అయ్యో, "జాతీయ విద్యానిధి" ని సమహృద్యులకు మా గ్రామములోని కొందరు శ్రేష్ఠ కుటుంబాదులు పూనుకొని పనిచేయుచున్నారు. విద్యాధితులందఱు ప్రసన్నవదనములతో ద్రవ్యమర్పించుటయే గాక సమితి కార్యముల ప్రోత్సహించుచున్నారు. గ్రామములో ననేకులకు, ఎన్నడులేని దేశభిమాన ముదయించుట కుదరచుచున్నది. ఈయారి నాటక సమాజాగ్రహణకు శ్రీమంత్రి ఓటబాచార్యులవారు ఒక నాటకమున లభించు ద్రవ్యము నిచ్చెదమని వాగ్దానముచేసిరి. కార్యములు అత్యుత్సాహముతో జరుగుచున్నవి. ఈవిషయము సర్వజనులకు ముఖ్యముగ ఆయాసమితులకు తెలియగలదులకై తమ ప్రతికారమున ప్రచురింప ప్రార్థింతులు.

రాయచర్లము.

వి. బద్దప్ప.

ఆయుర్వేద సభ.

అయ్యో, ఈమాసంతయును లాహోరునగరమున జరుగఁ జొచ్చి తొమ్మిదవ యభిలభారతాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము నకు పాన వైద్యరత్న పండిత గోపాలాచార్యులవారిని నగ్రాసనాధిపతిగా నెన్నుకొని నడులకు లాహోరునగరపుటకు మన మెల్లరము గృహింతుము. జగద్విఖ్యాత కీర్తిశ్రీభతులగు నాచార్యులవారికిట్టి పదవి లభించుటలో నెట్టి యాశ్చర్యము లేక యున్నను అట్టివారిలకు మనవైద్యసోదరులేగాక చెన్నైరాజధాని కేంద్రము ననుసరింప ప్రభువంబు గలుగుటలకు మన మెల్లరము సంతసింప వలసియున్నది. ఇట్టితరుణమునందు మనవైద్య శిఖాపలులెల్లరు వ్యయప్రయాసల కోర్చి మనయాచార్యుల వారి వెంటఁ బోయి యాసమ్మేళనమును జయప్రదముగా గావించి మనరాజధాని కేంద్రము నన్నె దెవురు గాకయుని కోరుచున్నాడను.

ఫిసిషియన్, యస్. కె. } వి. తిరుమలరామస్వామి,
సి. డి. డి. పి. సుబ్బారావు. } ఆయుర్వేదభూమణ.

ఆర్యవైద్యులకు విజ్ఞాపన.

అయ్యో, అభిలభారత ఆర్యవైద్యసోదరులారా! పింగళ నామసంగి పాల్గొని బి. గె. లు రోజున గుంటూరుజిల్లా సరైన పల్లి తాలూకా నెమిలికంటి గ్రామకాపరస్తులకు వేదపారాయణ భరంధరులను అగు పోలిశెట్టి హనుమంత దీక్షితులు గారు కలియఁగలమున ప్రణయిస్తామనిగా మొందునట్టి శ్రీరామేశ్వర పురంబునకు యాత్రను నేవించు నిమిత్తము విశ్వేసి అచ్చట యానతో భారతి వైద్యబృందముల తేర్చి నొక సభ గావించి ద్విజాలయన వైద్యులకు వేదోక్తకర్మ సుఖ్యావకంబు యువనస్థునికి బోధించి సన్మానము బడసిరి. వారి సభను విచ్చేసిన వైద్యప్రముఖులలో పంతు తి. గౌరమును చిత్తూరుజిల్లా మదనపల్లి తాలూకా పుల్లికల్లు గ్రామవాస్తవ్యులగు పద్మితి శిర్డప్ప శ్రేష్ఠిగారుతాలూకా మరాఠ్ సి. యస్. శేషప్పశ్రేష్ఠి గారు మధిరజిల్లా కొంబియా జి. సుబ్బయ్యశ్రేష్ఠిగారు కాకి నానవాస్తవ్యులగు కొమ్మిశెట్టి సురదయ్యశ్రేష్ఠిగారు యంకా రామేశ్వర పురవాస్తవ్యులనెకులను, స్త్రీరవరచిరి. ఈ దీక్షితులుగారు యిదివరలో తమ స్వగ్రామమునకు సహజము సప్తాహము బ్రహ్మకర్తము మొదలగు క్రతువులను ఆచరించి బ్రహ్మకర్తమును బడసి వైద్యబృందములకు శిరోభూషణము వలె మెలగుచు యువనస్థునికి వేదోక్తకర్మమును బహువిధమున కృత్తిక తేగలములకు సహపాటుపాఠులగుచున్నవారు. కనుక మీ కంతే నను సారితో బ్రహ్మకర్తమును బడసి యువనస్థునికి బోధించుటకు సంతరించిన యెడల సహజము యభివృద్ధితికి వచ్చెదరని సహా భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాడను.

చెన్నైపట్టణము. సామి వేంకటాచలము స్వెట్టి.

జాతీయవిద్యాసంఘము

అయ్యో, ఈ పట్టణమునందలి ప్రఖ్యాతిగాంచినటువంటి యొక, స్వరాజ్య ప్రేమలయినటువంటియు కొందరు దేశ్యాగ్రహణులు, యువాధ్యాపకులు, మరియు కొందరు విద్యార్థులు ను తమ జాతీయ సంబంధములను నిద్రను సభివృద్ధిచేయుటకై తమంతట తామే చందాలను వైచికోనియు, మరియు యూరి నందలి ప్రజలవద్దగూడ వారియొక్క ఆభ్యున్నత బుద్ధికుల తా పూర్వకముగా నా తరంగిణిమునందలి గలిగినటువంటి సభి ప్రాయంబుతో నిద్ర ద్రవ్యము గైకొనుచుండిరి. ఈ విధము నంతను మాతృదేశభిమానములై ఈ విద్యను పరిపూర్ణముగా నున మాతృదేశమునందు దృఢముగా స్థాపించుటకై పాటు పడునట్టి మహనీయుల సంఘమునకు పంపుచుండిరి. ఇట్లు ఈసంఘము వారు సంతోష వారధుల నిడుబాము తమకు మాతృదేశమునైనను ప్రేమాతిశయంబులను తమ మృదుమధుర కోరిక స్వరంబులతో హిందూమాతను స్తుతించుచు గానములను పరిభారంజకముగాను, చూపటల మనంబులు ఆనందమగ్నులగు నట్లు హెచ్చుకొనుచు చేయుచు, పిండి ఆరజానీనట్లు నిర్మలాకాశముమధ్య తెల్లను పూర్ణచంద్రబింబంబునందోలె జేడివ్య మానంబుగా నున్న నొక గ్లాసులయిటును తమ వెంటబెట్టుకొని దిశలు నిరామంబులచే మారుమోగునట్లు భవ్యులను నలుపుచు, వారనినమును పూర్ణానంద భిక్షులై కాలక్షేపము చేయుచున్నారు.

ఇట్టి అభిలాషను గలిగి ప్రతియూరివారును పాటు బడినయెడల మనమాతృదేశము మనయంద నవగ్రహము నహించి మన యాప్తితార్థములను శివవేద్యులదని నామనోనిశ్చయము. కావున తదితర పట్టణ, గ్రామకాపురస్తులందఱును నీవిధముగా నిట్టి సంఘకాభిప్రాయంబులతో పాటుపడినయెడల మన ఆంధ్ర మహాసంఘవృద్ధియు, దేశభివృద్ధియు ముక్తియు భాషాభివృద్ధియు గాగలదు కావున నట్లు చేయగలండులకు ప్రార్థించుచున్నాను.

రాజమండ్రి

మయిలవరపు వెంకటాచలం.

జాతీయ విద్యావార సంఘములు.

అయ్యో, జాతీయ విద్యానిధికి భవమును వెక్కువోట్ల ప్రోగుచేయుచున్నారు. ఈయద్యయము జయప్రదముగ కొనసాగలదని చెప్పుట కనేక కుదరచుచున్నది. ఇట్లు సంపాదించిన భవమును వినియోగించుటకు గుఱించి కొంత శ్రద్ధ తీసికొనుట యవసరము. ఆయా గ్రామములందు గాని పట్టణములందుగాని జాతీయవిద్యగరపుటకై ఏపాఠశాలలైనను, కళాశాలలైనను, ఇంటికి పూర్వమే స్థాపించబడి యున్నయెడల పోగుచేసిన భవమందువాటికై తొంబది కాళ్లు వినియోగింపవచ్చునని అరండేల్ గారే చెప్పియుట వినుచున్నాము. అట్టి నియమమున్నయెడల సరియే. లేనియెడల ఆభవమందెక్కుభాగమును స్వస్థానమునందే ఏర్పరుపబడి జాతీయపాఠశాలలవృద్ధికై వెచ్చించుట ఉత్తమమైన కార్యము. అట్లులేయక యా భవమంతయు చెన్నైపట్టణమునకునో, మరేస్థలమునకొ పంపినయెడల, ఈ పాఠశాలలు వృద్ధిచెందనేరవు. అట్లొనరించుట సమంజసముకాదు. కావున ఈ విషయమై సంఘసభ్యులందఱు, ముఖ్యముగ గుంటూరు సంఘమువారు, ఆలోచించుదురు గాక.

మఱియు, ఈ సంవత్సరమును సంవత్సరాది దినమి జాతీయవారమందే వచ్చియున్నది. ఈ దినమందు "ఆంధ్ర విద్యానిధికి" భవము పోగుచేయుట ఆంధ్రులందరికీ విధాయకమై యున్నది. కాని యీ సరికై ప్రత్యేకముగా ప్రయత్నించినటుల కావలసిందగు. రెండింటికిని యొకేదవ పూనుట యెక్కువ నునకులముగ గూడ నుండదు. ఇట్టి సంవత్సరములలో సంవత్సరాది దినమున సంపాదించిన భవమంతినో, లేక వారములో ప్రోగుచేసేభవములో కొంతభాగమునో "ఆంధ్ర విద్యానిధికి" సంపాదనయియున్నది. అదిస్వాయము. జాతీయ విద్యానిధికి ఆంధ్రవిద్యానిధికి నాటకము కలగజేయుట శ్రేయస్కరము కాదు. ఈ రెండు విషయములను సంఘములన్నియు శ్రద్ధతో గమనింపవలసివదిగా మనవి చేయుచున్నాను.

బాపట్ల, ఏప్రిల్ 18

విచ్చిక నేవకుండు.

కృష్ణా తూర్పు డెల్టాలోని ఆయుర్వేద విద్యారణ

అయ్యో, ఇదివరలో కృష్ణాతూర్పు డెల్టాలోని సుమారు 18,000 యొకరములభూమిని మాగాణి ఆయకట్టులోనుంచి తొలగించవలెనని కొందరు డి. పి. డెల్టా ఆధికారులు ప్రయత్నించెడి అట్లు తీసివేయదలచినభూమి అప్పటిజిల్లాగజెటులో ప్రచురింపబడినది. అప్పుడు రైతులు సమీప పర్యయొక్క నవ్వును పూర్తిగా గురైగి శ్రీగొర్నరుగారికిని కొంతమంది రెవిన్యూ డి. పి. డెల్టా ఆధికారులకును తమ భూములను మాగాణి

ఆయకట్టులోనుంచి తొలగించిన తమకు కలుగు యిబ్బందులను తలచివారల మూలముగాను అర్జిలయాపముగాను తెలియజేసిరి. అందువైన గొర్న మెంటువారు ఆలోచించి వేలకొలది యొకరముల భూమిని ఆయకట్టులోనుంచి తీసివేయుట మంచిపని కాదని యెంచి యే భూములను మాగాణిలోనుంచి మెట్టక్రిందికి మార్చురలతో విచారణచేసి నిర్ధారణచేయుటకు ఒక అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగారిని ఒక డిప్యూటీ కలెక్టరుగారిని ఒక స్పెషల్ పార్టీ గా నియమించిరి. వీరు సుమారు సంవత్సరమునుంచి బహుదీక్షతోను న్యాయబుద్ధితోను యీ సంబంధమైన విచారణ జేయుచుండిరి.

కొన్ని ప్రదేశములలోని భూముల విషయమై మాత్రము వీరు విచారణపూర్తిచేసి వీరు పంపే రిపోర్టులను ఫయలులుగా అంగీకరించక పూర్వము శ్రీ జిల్లాకలెక్టరుగారు స్పెషలు డ్యూటీ ఆధికారుల తయారుచేసిన రిపోర్టులమీద ఆక్షేపణ చేస్తే వాయుండి వానిని విని అందువైని రిపోర్టులను అంగీకరించుటలేక త్రోసివేయుట జరుగును. ఈవిచారణను శ్రీ జిల్లాకలెక్టరుగారు యీ నెల 15 వ తేదీనుంచి ప్రారంభించిరి. ఏయే తేదీల యేయే గ్రామముల భూముల విషయమై యెచ్చట విచారణ జరుగునది యీసంవత్సర 21 మార్చి తేదీగల కృష్ణాజిల్లాగజెటు యొక పార్టీ ఆర్డీరిలోని యీ ఆయకట్టు స్పెషల్ డ్యూటీతో సంబంధమున్న గ్రామములరైతులు దీనిని గమనించి వారికిగల యిబ్బందులను శ్రీ జిల్లాకలెక్టరుగారికి మనవిచేసికొనవలెను. మనజిల్లా కలెక్టరుగారు దయార్ద్ర హృదయులును రయతుల మొరలువిని వారికిగల యిబ్బందులను తొలగించుటకు ప్రయత్నించువారును ఆయియున్నారు. ఈఆయకట్టు నిర్దేశ విషయమై మొదట రయతులలో కలిగిన కలవరము తగ్గిపోయి కాంతము యేర్పడుటకు మనజిల్లా కలెక్టరుగారు పావుద్రుక్కురా గ్రామములలో రయతులతో ముచ్చటించి వారి యిబ్బందులను తొలగించుటకు ప్రయత్నించుట మొదట చేయదలచిన మార్పులయొక్క విస్తీర్ణములను తగ్గించుట ఇదియే ముఖ్య కారణములై యున్నవి. అట్టి అధికారివద్ద రైతులు యీ విషయ కట్టు విచారణ సందర్భములో తమకు యేర్పడిన యిబ్బందులను చెప్పకొనుటకు భయపడకుండదు. అట్లుగాక భయపడి తమయిబ్బందులను తెలియజేయదల తరువాత పశ్చాత్తాప పడవలసివచ్చును.

స్పెషల్ డ్యూటీ ఆధికారివద్ద కొంతమంది రైతులు తమ యిబ్బందులను పూర్తిగా చెప్పకొనుటకు భయపడినారట. కొంతమంది రైతులు ఆ ఆధికారులు చేయు శ్రమలయొక్క భావమును వాదచేయు ప్రపోజన్సుయొక్క లాభ నష్టములను గురైటుగక కొన్ని ఒప్పుదలలు ఆయదికారుల వద్ద చేసినట్లును తరువాత యింటికివచ్చి ఆలోచించుటని తాముచేసినపని యొక్కలోపములను తెలిసికొని పశ్చాత్తాప పడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కొందరు రైతులు ఆధికారులు చేయు శ్రమలకు యేమి చెప్పటకు తెలియక నిశ్శక్తితులై నిలవగా వాగ్మొక్క మూకీభావమునే ఆధికారులు అంగీకారముగా యెంచి యుండవచ్చును. బందరులో చాలాకాలమునుంచి న్యాయవాదిగానున్న ఒకరు వారి స్వంతభూముల విచారణ సందర్భములలో స్పెషల్ డ్యూటీ ఆధికారివద్దకు పోయి వారితో ముచ్చటించి వారిభూములకు ఆయధికారులు చేయు ప్రపోజన్సుకు ఒప్పుకొని బయటకు వచ్చినారట. ఇంటికి పోయి ఆ న్యాయవాది స్పెషల్ డ్యూటీ ఆధికారులతో భూముల విషయములో చేసిన ప్రపోజన్సును ఆయనవద్దలయును సావకాశముగా ఆలోచించి తాను చాల పొరపడెట్లు తెలిసికొని వెంటనే తనయొక్క పొరపాటును ఆధికారులయొక్క ప్రపోజన్సుకు తనయొక్క అసచ్చుతని తెలియ చేయుచు ఆ న్యాయవాది ఆయధికారులకు విజ్ఞప్త ఉత్తరము వ్వారా తెలియజేసినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. విద్యావంతుడగు అకు ధనకాలియు తరుచు అన్నిరకముల ఆధికారులతో సంబంధముగల యీ న్యాయవాదియొక్క స్థితి ఇట్లుండగా సాధారణరైతు యొక్క స్థితి యూహించు కొనవలెను.

స్పెషల్ డ్యూటీ ఆధికారులు "నీభూమి మాగాణికి మంజూరు కానే కాదు. యేమి చేస్తావు" అని అడిగినట్లును వైతు యేమి అడక నిలిచి యుంటే "నీనీటిహక్కును యవరిత్తనా కొంత సామ్యుకు విక్రయించుకొని నీభూమిని మెట్టగా చేయుచుకొనుము" అని సలహా చెప్పుటయు అంతికిచ్చి చేయనిది యేమియు లేదని రైతులు అందుకు అంగీకరించి వారి నీటిహక్కును స్వల్పభరలకు అమ్మకొన్నారట. ఇందు మూలమున బందరు ఆయట్టుపట్టుమున్న కొంతమంది భనాథ్యులు చాలా లాభముచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

ఈ సంగతులన్నియు రైతులు గురైగి ప్రస్తుతము జరుగుచున్న జిల్లాకలెక్టరుగారి విచారణలో తమ సహజమైన వీరికి తనమును వదిలివేసి నాము యిదివలెనోచేసిన పొరపాటులను సహజమేనని తమకుగల యిబ్బందులను శ్రీకలెక్టరుగారితో మనవి చేసుకొనవలెను. వారు న్యాయమును విచారించి రైతులకు తప్పుక సహాయము చేయుదురు.

బెజవాడ శిష్టా వెంకట కృష్ణయ్య.

